

SILVAIN POUVREAREN HIZTEGIAREN ITURRIAK ETA TESTUKRITIKAREN METODOLOGIA II. VOLTOIRE-REN HIZTEGIAK

Javier Etxagibel

Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea

Laburpena

Etxagibel (2008)-n azaldu denez, Voltaire Pouvreauren hiztegi iturrietan nagusia bide da. Erkaketa zuzenak erakusten du Pouvreauren hiztegiaren 700 sarrera buru edo azpisarrera inguru Voltaire-renei legezkiekeela. Horrezaz gain, J. Lakarrak proposatutako egitura irizpidearen erabilerak agerian jarri du Voltaire-ren alderantzizko hiztegiaren —euskara-frantsesaren, hain zuzen— bizpahiru sarrerek osatutako zenbait segida agertzen direla Pouvreaurenean. Berriz, lekukotasunen batek iturri anitzetan jatorri izan abal duenean Etxagibel (2008)-n azaldutako irizpideak erabili dira delako lekukotasuna hiztegi iturria den Voltaire-ri esleitzerakoan.

Zenbait datu formalek pentsarazi digute Pouvreauk Voltaire-ren 1642ko edizioa erabili zuela, lehen edizioa ere erabil zezakeen aukera alde batera utzi gabe.

Eranskinean Voltaire-renak bide diren Pouvreauren hiztegiko lekukotasunak biltzen dira alfabeto hurrenkeran. Berriz, taula batean aurkezten dira —lekukotasunez lekukotasun— Pouvreaurenak eta haiei legezkiekeen Voltaire-renak.

Abstract

We present the Silvain Pouvreau's main lexicographical source: Voltaire. To essay to prove the relationship between the two dictionaries we resort to the direct comparison of both and we conclude that approximately 700 entries and / or subentries of the Pouvreau's dictionary could correspond to the Voltaire's ones. The application of the structural criterion proposed by J. Lakarra allows us to verify the existence of some sequences of two or three entries of the Voltaire's reverse dictionary —i.e. Basque-French— that remain invariables in the Pouvreau's one and therefore, constitute a complementary evidence of that relationship. In case of multisource items we apply the criterions discussed in Etxagibel (2008) to assign to them Voltaire as the source to a certain extent of truthfulness.

In regard to the possible editions handled by Pouvreau we turn up some form evidences in favour of the second edition of 1642 what does not exclude the possible use of the first one.

In the appendix we compile the results of the direct comparison by means of the alphabetical list of the Pouvreau's dictionary selected items as well as one table where are gathered item by item the Pouvreau's ones and their possible correspondents in the Voltaire's dictionary.

0. Sarrera

Oso gutxi ezagutzen da Voltoireri buruz. G. Brunet-en arabera hizkuntza, aritmetika eta idazkera irakasle jardun zuen bai eta ziur asko merkataritza irakasle ere xvii. mendeko lehen erdian Frantziako Midi-n (Saez Rivera 2008: 250).¹ Voltoirerek hizkuntzen gainean zuen zaletasuna ageria da bere lehenbiziko liburuan, zeren eta 1607 urtean argitaratutako *Le Marchand, traictant des Propietes et particularites du commerce et negoce, Toulouse* izenburudun liburuko azken zatian 616 gaskoierazko errefracu bildu baitzituen (Saez Rivera 2008: 250). Horretaz gain, besteak beste euskararen alorrean 1620. urte inguruan Lyon-en argitaratutako *L'Interpret ou Traduction de François, Espagnol et Basque* eskuliburua idatzi zuen. *L'Interpret*-en eta 1642. urtean Baionan *L'Interpret*-en eduki berbera zuen² baina *Tresora hirour languaietaqua Francesa, Espagnola eta Hasquara* izenburuaz argitaratutakoan euskara, frantsesa eta gaztelaniazko hamalau merkataritza elkarrizketez gain “Dictionaire Alphabetiq” delako frantses-euskarazko hiztegia aurkitzen da.

L'Interpret-i dagokionez J. Lakarrak zenbait zati-azterketez gain haren edizioa burutu zuen (1997: 1-66; 1999: 493-568). Geroztik, X. Videgainek 2000. urtean Bordelen gordetzen eta gaur egun ezagutzen den ale bakarraren edizio faksimila argitaratu zuen. 1642ko *Tresora*-ri dagokionez, ezagutzen den ale bakarra Vienako liburutegi nazionalan gordetzen da.

Hiztegia bi zutabez antolatua da, lehenbizikoa frantsesezko sarrerei dagokie eta honetatik marra bertikal batez banandua euskarazko baliokideak datoz. Guztira 1045 sarrera du ondoko letraz letrako banaketaz:

A: 162; B: 70; C: 154; D: 67; E: 36; F: 52; G: 31; H: 23; I: 31; L: 47; M: 78; N: 24; O: 28; P: 109; Q: 9; R: 41; S: 33; T: 28; V: 22.

Gure ikerlanaren lehen atalean aurreratu genuenez (Etxagibel 2008: I. 3.2.2.) us-tekabeen, Voltaire agertzen zaigu Pouvreauren hiztegi iturriarik nagusia legez. Bigarren saio honetan ahalik eta era zabalenean saiatu gara azaltzen zer nolako erabilpena eman bide zion Pouvreaux Voltoireren hiztegiari berea eraikitzerakoan.

II.1. Balizko hiztegi lekukotasunak

Voltaire Pouvreauren iturria dela frogatzeko bi hiztegien arteko erkaketa zuzenez gain azterketan erabilitako metodologiari eskainitako ikerlan honen lehen atalean azaldu ditugun irizpideak aplikatu ditugu, hots, egitura irizpidea Pouvreauren hiztegiaren Voltoireren hiztegi gogoraren egituraren zantzuak agertzen direla frogatzeko eta balizko lekukotasunen batek iturri anitzetan jatorria izan lezakeen kasuetan lekukotasun hori esleitzerakoan hiztegi iturrien lehenatua literatur iturrien aurretik, hiztegi elebidunaren lehenatua eta koherentzia irizpideak (Etxagibel 2008: I. 2.3.2.)

¹ Nire eskerrak Ricardo Gómezi Díaz Riveraren tesia eskura jartzeagatik.

² Behintzat hori baieztatu zuen Vinsonnek: «La disposition du livre, ses divisions et sa pagination indiquaient que ce devait être une pure et simple réimpression de Voltaire. J'en ai eu depuis l'absolue certitude [...] grâce à la obligeante intervention de M. V. Stemp, de Bordeaux: les deux vol. sont identiques; il ne manque à celui de Vienne que les 4. p. de table qui dans celui de Bordeaux sont entre le titre et l'avis au lecteur» (1891: 55).

II.1.1. Erkaketa zuzena

Pouvreau bere sarrerak eratzeko usu baliatu zen Voltoireren hiztegiak bere grafiara bihurtuz. Gure kalkuluen arabera Pouvrearen hiztegiko 704 sarrera buru edota azpisarrera Voltoireren hiztegiari legezkiok (ik. § II. 5.3.) Letraz letra, Voltoireren sarrerren laginak Pouvrearenean ondokoak dira:

A: 95 / 507; B: 77 / 384; C: 73 / 521; D: 23 / 128; E: 69 / 358; F: 7 / 73; G: 53 / 251; H: 44 / 241; I: 60 / 257; K: 3 / 31; L: 36 / 183; M: 23 / 252; N: 15 / 61; O: 26 / 146; P: 24 / 212; Q: 1 / 13; S: 34 / 206; T: 7 / 114; U: 24 / 133;

Voltoireren hiztegiaren erabilbidean bost ezaugarri nabarmendu daitezke:

— *Voltoireren sarrera buruak sarrera buru gisa hartzea.*

Pouvreau ondoan zerrendatzen diren Voltoireren hiztegiko 522 sarrerez baliatu bide zen bere hiztegiko oinarritzko hezurdua eraikitzeko, geroztik, sarrera horiek sendotasuna ematen zien literatur lekukotasunez edo berak asmatutako terminoez osatuta:

A: guztira 69

abadea; aberatsa; abrea; abuillas; acabatcea; açã; açala; accordatcea; açituna; acusatcea; adarra; adimendua; adina; adisquidea; aditcea; adoratcea; ahantstea; ahoa; ahuntça; aita; aiuta; akerra; alaba; aldamia; alferra; aloeta; allogatcea; alquia; aluna; ama; anaya; ançara; angarala; anguira; appointcea; apeça; appoa; arana; arçaina; arcua; ardiestea; argala; arian; arguia; arma; armarioa; armierma; ama; arraba; arraçoina; arraina; arrapoa; arratoina; arrayoa; arribera; arroda; artça; asco; asqui; asmatcea; astoa; atço; athea; atheratcea; athorra; avertitcea; aumoina; aurtikitcea; ausiquitcea;

B: guztira 58

baba; babaçuça; baccallaba; bada; bai; balea; balesta; bandera; baquea; baratchuria; baratzea; barbera; barkatcea; barrika; barrilla; barura; bassina; bazcoa; becoquia; beguia; beguiratcea; behatza; behera; behia; behorra; beldurra; belea; belhauna; beltza; berria; berrogoy; beruna; bessoa; bethatcea; biçarra; bidea; biharra; bihotza; bikea; bil-dotza; bilhatcea; biscotcha; bitika; blancheta; bolbora; bortz; botherea; burdina; burgezza; burreba; burua; burunçalea; bururdia; bustana; busteltcea; bustiña; bustitcea; butatcea;

C: guztira 52

çabala; cabinetã; cablea; cacheta; çaharra; çaina; caltea; çangoa; canta; capa; capitaina; carneria; çarpa; casta; cehazca; cerua; chaloina; chapela; charpantera; chehatcea; cherria; chicharia; chilcoa; chiquiratcea; chiquiroa; chitoa; choria; chuchena; churia; cigarra; cilhatcea; cinçurra; cinetstea; ciria; citroina; cobrea; colorea; colpea; comuna; condatcea; copa; cornadua; crisseillua; çubia; cucheta; cucumbrea; cucurusta; çuhaitza; cuisina; çurubiac; cusina; cutcha;

D: guztira 13

dafalla; dansa; dastatcea; deabrua; denda; desertua; deusa; diamanta; dirua; dithare; dithia; doatsua; dohacabea;

E: guztira 52

edalea; ederra; egoitea; egoitstea; eguerdia; eguitea; eguna; ehoitea; ehorztea; ekar-
tea; elçaurra; elhea; elhorria; eltcea; emaita; emaztea; emea; enada; enganatcea; epe-
rra; eracuztea; eradatea; eraiquitcea; erdia; ere; ereitea; erhastuna; erhia; erhoa; eria;
erkatza; erosteia; erraza; erregua; erretcea; erreina; errota; escatcea; escontça; escora; es-
nea; espainac; espala; esquilla; estainua; estalquia; etsaya; evaquitcea; evatstea; ez; ez-
coa; eztiã;

F: guztira 5

fardela; fiadorea; ficoa; flasca; fuina;

G: guztira 35

gaitza; gakoia; galçac; galtcea; gambiatcea; ganibeta; gapoina; garagarra; garratza;
gasna; gathua; gaua; gauça; gogorra; goiça; gombidatcea; gorria; gorputza; gosea; gover-
natcea; gradua; gueçurra; guehiago; guela; guerecia; guero; guerrena; guibela; guibela;
guicena; guiçona; guida; guignarreba guiçona; gurutcea;

H: guztira 35

hacia; haga; handia; han; haraguia; harbia; harea; hargatic; haria; haritza; harria;
hartcea; hatcemaitea; hau; haucia; haurra; hautatcea; hautsa; hautstea; haztea; hegala;
hemen; herbia; herria; hertceac; hilla; hiria; hitza; horma; hortza; hospitalea; hostria;
huntza; hurrac; hurren;

I: guztira 55

ia; ianharia; iaka; iaquitea; iarraitquitcea; iartcea; iauna; iayotcea; ibiltcea; icena;
içarra; içorra; içurria; icustea; idequitcea; idia; iduquitcea; iduria; ifernua; igandea;
iguelsua; igurikitcea; ihardestea; ihinça; ikaitea; ikastea; illarguia; illea; illoba; ilqui-
tcea; imprimatcea; ioitea; iostea; iracequitcea; iragaitea; irakaztea; iraitquitcea; irasaga-
rra; iraçartcea; iravastea; iretstea; irina; irutea; itçaina; itçala; itcea; itçultcea; ithurria;
itsasoa; itsua; iugea; iuratua;

K: guztira 3

karra; kechatcea; kukuçua;

L: guztira 29

labea; laboraria; laccua; laguna; languitcea; laranja; laratza; larrua; lastoa; lechatcea;
lecuia; legatza; leguea; lehena; lehoina; leihoa; lema; lenguaya; lepoa; libratcea; liçuna;
linoia; litchua; lixiba; lodia; lorea; lotenenta; luca; lurra;

M: guztira 25

macela; mahaina; mahatza; maingua; makilla; mandoa; marteillua; mendia; mi-
dicua; mihia; mihisea; milla; mina; minçatcea; mirailla; miretstea; mirua; molça; mo-
rroina; mucaneça; muçua; mudatcea; muga; mulcoa; muraila;

N: guztira 5

nahastatcea; nausia; neurria; nor; nora;

O: guztira 14

officialea; ohoina; oilarra; oina; okerra; oloa; ona; oreina; orena; orga; orratza; os-
saba; ostatua; otsoa;

P: guztira 22

padera; pagatcea; pairatcea; panguerua; papagaya; patacha; pegarra; pensatcea; perilla; perposa; picatcea; picherra; pilota; pinua; plata; popa; potchoa; presidenta; primua; pugnala; puncela; punitcea;

S: guztira 25

sabela; sagarra; saildua; salda; saltcea; sapata; sarea; sartcea; sasquia; satorra; sayetsa; semea; senharra; sentitcea; serora; servitçaria; setiatcea; soçoa; sorguina; sorria; sosenatcea; sua; suertea; suguea; sukarra;

T: guztira 6

taferna; tarritatcea; tela; tentatcea; tipula; tresnac;

U: guztira 19

uda; udarea; vestitcea; ukatcea; ulia; uncia; uquitcea; ura; uria; urratsa; urrea; urriquitcea; urtharrilla; usaina; usança; usatcea; ussoa; ustaia; utstea;

— *Voltoireren sarrerak hitzez hitz kopiatzea*

Aipatutako sarrera buruen arteko zenbait hitzez hitz aldatu zuen bere hiztegia, hots, inolako azpisarrera edota aipurik gehitu gabe. Horrelako hainbat dagozkie bere iturrien artean inolako aipurik aurkitu ahal izan ez zizkienei, hala nola “Orange: *Laranga*”, “Merlus: *Legatza*”, hots, euskal idazleek erabiligabeko maileguei. Hona hemen, Pouvreuren hiztegian aurkitzen diren mota horretako sarrerak:

alquia; angarala; arraba; arratoina; barrica; barrilla; bassina; bolbora; butatcea; cabineta; carnaceria; chilcoa; citroina; cucumbrea; cucurusta; cuisina; dafailla; eradate; eraiquitea; guignarreba; ia, iadanic; laranja; laratza; legatza; mirua; muraila; ossaba; padera; panguerua; papagaya; patacha; popa; satorra; ustaia

— *Voltoireren sarrera bi edo gehiago sarrera buru batean biltzea edo sarrera eta azpisarrera bihurtzea*

Adibidez, “Cobrea. cuiure. airain” sarreran, Voltoireren “Ayrain. *Cobrea*”, eta “Cuyure. *Cobrea*” biltzen ditu; “Illea. poil, cheveu, toison” sarreran, Voltoireren “Ipoil: *Illia*”, eta “Cheveux: *Illiaq*” biltzen ditu. Halaber gertatzen da hainbat sarrera eta azpisarreratan, hala nola:

arraina, arrainaren heçurrac, arraintça, arrainçale; comuna, comunsqui; cuisina, cuisinaria; dafailla, dafailluna; egoitstea; eguita, eguina, eguinbidea, eguitecoa, erdia; etab.

— *Voltoireren frantsesezko sarrerei beste sinonimo edo adiera batzuk gehitzea.*

Maiz, Pouvreauk Voltoirek erabilitako frantsesezko terminoaz gain beste sinonimo batzuk eranstean dizkio sarrerari.³ Esate baterako, Voltoireren “Teste. *Bou-*

³ Bide batez, merezi luke horrelako eransketak Oudinen edo Nicot-en hiztegietatik hartu ote zituen jakitea.

rroua”, eta “Neust. *Billuçia*” sarrerak Pouvreuren hiztegian “Burua. teste, chef, bout, commencement” eta “Billusia. nud, depouillé” bihurtzen dira.

— *Pouvreau Voltoireren zuzentzailea*

Dagoeneko Vinsonek azpimarratu zuen Voltoireren grafiak, hala euskarazkoa nola frantsesezkoa, bitxiak zirela:

Comme on le voit la correction laisse beaucoup à desirer. L’orthographe de basque est très fantaisiste. Quant au français l’auteur a un système particulier: il écrit non seulement *autres, autorisé, ie voids, essay, yurogues*, etc., mais encore *melheur, eaues* (pl. de *eau*), *familhe, culiere*, etc. Il dit dans son “salut” au lecteur: “Tant y a que pour le Basque, ie l’ay traduit tel qu’il se parle au melheur endroit des Basques qu’est S. Iehan de Lus & Siboure, que te fera pour aduys (Vinson 1891: 56)

Egia esan, Pouvreauri berari ere egiten bide zitzaizkion zeren bai frantsesezkoak bai euskarazkoak zuzendu baitzituen zenbaitetan: Voltoireren “Aultrement. *Bercela*” > “Bertcela. autrement” bihurtzen du. Halaber, “Dette. *Sorra*” > “Çorra. debte”; “Desia. *Iadany, Iadaniq*” > “Iadanic. déjà”. Ez hori bakarrik, Pouvreauk zenbaitetan Voltoirek gaizki ulertutako edo kopiatutako terminoak ere zuzentzen ditu: Voltoireren “Dormir. *Loeguytera*” > “Lo eguitea. dormir” bihurtzen du. Halaber, “Nule. *Nybor*” > “Nihor. aucun. ullus”, “Rien. *Deusa*” > “Deusa. quelque petite chose”.

II.1.2. *Egitura irizpidea*

Voltoireren sarreren artean beste batzuk tartekatua izan arren, oro har, Pouvreauk Voltoireren hiztegiako alderantzizko ordenari, hau da, euskara-frantsesa ordenari jarraitu zion hainbatetan eta hori argi dago J. Lakarrak prestatutako “Tresora bihurturik” delakoan (1997: 50) ikustatzean. Esate baterako hiztegiaren hasierako ondoko hurrenkera: ABADEA, ABERATSA, [*ablerquy; abundançia*], [*abrea, abrez ioatea*], ABSOLVATZEA, [*abuzatçea*] ACABATÇEA, [*açarratçea, accidenta*].

Ez hori bakarrik, Voltoireren hiztegiako ordena berbera gordetzen diren bizpahiru sarrerak osatutako hainbat kasu aurkitzen dira Pouvrearenean:

bessoa, beste eguna; bustana, busteltcea; bustitcea, butatcea; carnaceria, çarpa; çugya, çukarra; ditharea, dithia; dohatsua, dobla, dohacabea; egoitea, egoitstea, egostea; estainua, estalqui; gogoeta, gogorra; hurrac, hurren; iarraiquitcea, iartcea; iaustea, iayotcea; ihizatcea, ihinça; illoba, ilquitcea; labea, laboraria, laburra; laranja, laratza; mandatua, mandoa; mucica, muçua; mihia, mihisea; mudatcea, muga; nahastatcea, nahia; orrada, orratza; ostatcea, osticatcea; padera, pagatcea; presidenta, presondeguia.

II.1.3. *Balizko lekukotasunak esleitzeko irizpideak*

A) *Hiztegi elebidunaren irizpidea*

Arazoak sortzen dira sarrerak bi hiztegitan jatorria izan badezake. Esate baterako, Lakarrak Pouvreuren “Anayatasuna. fraternité. hermandad” sarreraren jatorria Oudinengan ikusten du (1995: 25), baina, Voltoireren hiztegian “Fraternité. *Anayataçona*” agertzen zaigu.

Horrenbestez, zeini esleitu iturria? Lakarrak formulatutako hiztegi elebidunaren irizpidearen arabera (ik § I. 2.3.2) Oudinen frantses-gaztelaniazko hiztegiaren aurretik Voltoireren frantsesa-euskarazko hiztegia lehenesten da, alegia, Pouvreauk erositasunez lehentasuna emango lioke Voltoireren frantsesa-euskara hiztegiari, ondoren erantsiz Oudinen *Thresor*-ean agertzen zen gaztelaniazko adiera.

C) Koberentzia

Beste arazo bat agertzen da Pouvreauk termino berarentzat bi hiztegi elebidun erabiltzeko aukera izan zuenean. Esate baterako, Oihenarten *Oten* hiztegitxoan eta Voltoirerenean *Beruna*, *Igueltsua* eta *Kechatcea* agertzen dira. Kasu hauetan eta koherentziaz hiztegi iturri nagusia den Voltoireri esleitu dizkiogu hiru hitzak.

D) Hiztegi iturrien lehentasuna literatur iturrien aurretik

Zer gertatzen da termino bat Voltoireren hiztegian eta literatur testuren batean agertzen denean? Gure ustez, hemen ere aplikagarria da Lakarraren hiztegi iturrien lehentasunaren irizpidea; horregatik horrelako kasuetan beti esleitu diogu delako termino hori Voltoireri, aipatuta zein diren azterketaren denbora tarteko “Literatur iturriak”. Esate baterako, *Chiquiratcea* Voltoireren hiztegi lekukotasuna izateaz gain Leizarragak eta Duvoisinek baliatu zuten euskal literaturaren historian, beraz, Voltoireren taulan jarri dugu adieraziaz Leizarraga izan zela azterketa denbora tarteko literatur iturria.

Gure azterketan zehar aurkitu ditugun zenbait kasu ondokoak dira:

- Ettxeparerenak: *absolvatcea; dastatcea; lucequi; puncela*
- Leizarragarenak: *allegueratcea; bururdia; chiquiratcea; gaixtaguina; hertcea; laburtea; lekatcea; mandataria; mulcoa; nabussia; picatcea; punitcea; quilicatcea; sorhayotasuna; tarritatcea; venturatcea; ukatcea; usança; usatcea;*
- Materrenak: *bertcela; guibelatcea; uquitcea;*
- Ettxeberri Ziburukoarenak: *alfertasuna; arinqui; busteltea; bustitcea; butatcea; guibelatçailla; çalduna; diamanta; gantçutcen; irestsea; lechatcea; limburtcea; morroina; sostengatcea; tresnac;*
- Haranbururenak: *chilcoa; desterratcea; nardatcea; macela;*
- Axularrenak: *dendaria; laccua; murriztea; sapataguina; venturaz; urdaya;*
- Harizmendirenak: *armarioa*

II.2. “Colloques et Dialogves ...” ataletik ateratako balizko lekukotasunak

Pouvreauk, Voltoireren hiztegia ez ezik, baita “Colloques et Dialogves. Pro/pres & necessaires en diuers negoces & affaires pour la dite Traduction” atala ere erabili zuen (ik.§ II. 5.4). Guztira 30 balizko lekukotasun bildu ditugu ondoko banaketan:

	FHNL	FHL	FEL	FAL
L.G.	30	10	10	10
%		33,33	33,33	33,33

Azpimarragarria da lekukotasunen arteko hurbiltasunaren irizpidearen ondoko bi adibideek indartzen dutela Pouvreauren erabilera. Izan ere, [155] orrialdean “Corpus arakatzailearen lekukotasun bakarra” den *Garatossa*-ren aldamenean *Nihongoa* (FEL) biltzen da. Halaber, [271] orrialdean *Desplacer dut* (FHL) eta *Irakaztea* (FEL).

II.3. Pouvreak erabilitako edizioez

Argi dago Pouvreak 1620ko edota 1642ko argitalpenak erabili zituela bere hiztegia prestatzeko, “Dictionaire Alphabetiq” delakoa duten bakarrak, hain zuzen ere. Hala eta guztiz ere, bien artean zein edizio erabili ote zuen Pouvreak? Oraingoz, pentsa genezake Pouvreak bietatik atera ahal izan zituela lekukotasunak. Izan ere, batetik, 1642ko *Tresora*-ren alde bi froga formal aurkitu dugu; A eskuizkribuan *Achuria* sarreran ondoko hau irakurtzen da: “Achuria. O. axuria. aigneau. bildotza. vmerria. cordero, cordera”, berriz, *Tresora*-n 47 orrialdean “Aigneau. *bildotça*” irakurtzen da. Hots, badirudi Pouvreak automatikoki jaso zuela Voltoireren sarrera haren ordena eta frantsesezko ordain berari eutsirik;⁴ oster, 1620ko *L’Interpret*-en orrialde berebean “Agneau. *bildotça*” biltzen da. Orobat gertatzen da “Aigneau” sarreratik bi lerro beherago aurkitzen den “Alloüette. *alloeta*” sarrerarekin: alegia, Pouvreak <ü> dieresidunez jaso zuen frantsesezko ordaina, berriz, *L’Interpret*-en “Allouete, *alloeta*” biltzen da. Bestetik, esan behar da alderantzizko zantzia ere aurkitzen dela 1620koaren alde. Izan ere, Pouvreauren hiztegiaren A eskuizkribuaren B letran —sarrera zutabearen ezkerretara— “Bildotza. agneau” sarrera erantsia dela, hau da, *L’Interpret*-en agertzen den bezala.

II.4. Bibliografia

- Etxagibel, J., 2008, «Silvain Pouvreauren hiztegiaren iturriak eta testukritikaren metodologia (I)», *ASJU* XLII, 2, inprimategian.
- Godefroy, F., 1881-1902, *Dictionnaire de l’ancienne langue française du IX au XVIème siècle*, Paris, F. Vieweg. Berrarg., Geneve-Paris, Slaktine, 1982.
- Kerejeta, M. J., 2003, «S. Pouvreauren Hiztegiaren edizioa» (argitaratugabea).
- Lakarra, J. A., 1997, «Hizkuntz eskuliburuen tradizioa Euskal Herrian: I. *L’interpret ou Traduction du François, Espagnol & Basque* (~ 1620)», *ASJU* XXXI, I, 1-66.
- , 1999, «L’Interpret ou traduction du François, espagnol & basque (~ 1620): II. Elkarrizketak», *ASJU* XXIII, 2, 493-568.
- Pouvreau, S., «7, 8 eskuizkribuak» (Bibliothèque National: fonds celte et basque) Paris. Berrarg. elektronikoa Euskaltzaindia [cd-rom].
- Sáez Rivera, Daniel, 2008, *La lengua de las gramáticas y métodos del español como lengua extranjera en Europa (1640-1720)*, doktorego tesia [on-line]. <<http://eprints.ucm.es/17813/>>
- Salaberri, P. & Susa (arg.), 2005, «Klasikoen Gordailua» [on-line]. <<http://klasikoak.armiarma.com/klasikoak/corpus.htm>>

⁴ Ez dago argi *Tresora*-n biltzen den «aigneau» inprenta hutsa den; izan ere, Erdiaroko frantsesaz «aignel» eta «aignelin» hitzak erabili ziren (Godeffoy 1982: I, 161; VIII, 47).

Vinson, J., 1891-1897, *Essai d'une bibliographie de la langue basque*, Maisonneuve, Paris.
 Berrarg. faksim. J. Urquijoren oharrekin (ASJUren Gehigarriak, 9), Donostia, 1984.
 Voltaire, 1642, *Tresora Hirour Lengvaïetaqua, Francesa, Espagnola eta Hasquvara*, Bourdot, Baiona, Berrarg. elektronikoa Euskaltzaindia [cd-rom].

II.5. Eranskina

II.5.1. Vinsonen erreferentzia bibliografikoak

12. a L'INTERPRECT / Ou traduction du François Espagnol & Basque de Voltaire / *Plusieurs Parties ainsin qu'est Contenu à la table / Dernier Escripte* / (fleuron) / A LYON / Par A: Rovyer Imprimeur du Roy (s. d.)

Vinsonen arabera, edizio hori 1620 inguruan argitaratu zen:

Le vol. Porta, à la main, sur le titre, à la suite des mots "Imprimeur du Roy", la date de 1620, qui a été écrite à une époque très ancienne, à en juger par la forme des chiffres et par l'encre qui a beaucoup jauni. Cette date de 1620 est assez vraisemblable. "A. Rouyer, imprimeur du roi" à Lyon, est-il le même qu'Abraham Rouyer, libraire à Bordeaux, imprimeur du roi à Orthez de 1610 à 1631 (date probable de sa mort). Tout porte à le croire. (Vinson 1891)

Baionan 1642an izenburu ezberdinarekin baina lehenengoaren eduki bera duen bigarren edizio bat sailkatzen du Vinsonek 12. b erreferentziarekin:

12. b TRESORA / HIROVR LENGVAIETAQUA, / FRANCESA, ESPAGNOLA, / ETA HASQVARA, / OBRA / ona eta necessaria nore desiracen baytou eranden / Lenguie horeñat. / Bayonan, / FRANCES BOVRDOT, Libourou Eguillaren echian. 1642.

Aipatutako bi edizio horiez gain *Tresor Des Trois Langues ...* izenburua duten bost edizio gehiago sailkatzen ditu 12. c, 12. d, 12. e, 12. f eta 12. g erreferentziekin, baina azken hauetan guztietan 1620 eta 1642ko edizioetan "Spece De Grammaire" delako atala ez da agertzen (Vinson 1891: 55-63). Horrenbestez, edizio horiek hiztegi ez edukitzeagatik gure azterketatik kanpo gelditu dira.

II.5.2. Azterketan erabilitako edizioak

Balizko lekukotasunen bilketan ondokoak erabili ditugu:

- A) Corpus Arakatzailan baliatutako edizioa, 1620koa da.
- B) *L'Interpect* liburuari buruz J. Lakarrak prestatutako edizioa (1997: 1-66; 1999: 490-568).

II.5.3. Balizko hiztegi lekukotasunen zerrenda

A: Guztira 95

abadea	abuztua	accordatcea	acusatcea
aberatsa	acabatcea	acholatcea	adarra
absolvatcea	aça	acituna	adimendua
abuillas	açala	açotatcea	adina

adisquidea	aloeta	argala	arrayoa
aditcea	allogatcea	argaltcea	arribera
adoratcea	alquia	arina	arroda
ahaidea	altchatcea	arinqui	arrosarioa
ahalquea	aluna	arguia	artça
ahalquegabea	ama	arguitcea	asetcea
ahantstea	amarratcea	arma	asco, asqui
ahoa	anaya	armatcea	asmatcea
ahuntça	anayatasuna	armarioa	astoa
airea	ançara	armierma	atço
aita	argarala	arra	athea
aitaço	anguira	arraba	atheratcea
aiuta	appaintcea	arraçoina	athorra
akerra	apartatcea	arraina	avertitcea
alaba	apeça	arrainaren heçurrac	aumoina
aldamyoa	appoa	arraintçan aritcea	aurquitea
alferra	arana	arrainsalea	aurtikitcea
alfertasuna	arçaina	arrapoa	ausiquitcea
alkabuza	arcua	arratoina	azpian
allegueratcea	ardietstea	arraultcearen goringoa	

B: Guztira 77

baba	bazcoa	beruna	bolbora
babaçuça	becoquia	bessarcatcea	bortchatcea
baccaillaba	beguia	bessoa	borz
bada	beguiratcea	besta egunac	bortzgarrena
bai	behatzaçala	bethetcea	botherea
balea	behia	biçarra	burdina
balesta	behorra	bidea	burgezza
bandera	beldurtcea	biharra	burreba
baquea	belea	bihotza	burua
baratchuria	belarchuta	bihurtcea	burunçalea
baratzea	belauicatcea	bikea	bururdia
barbera	beltza	bildotza	bustana
bare curcuilla	berantcea	bilhatcea	busteltcea
barkatcea	bergatcea	billusia	bustiña
barrika	berotasuna	biltcea	bustitcea
barrilla	berotcea	birazca	bustia
barura	berria	biribiltcea	butatcea
bassurdea	berriz	biscotcha	
bassina	berrogoy	bitina	
batbedera	bertcela	blancheta	

C: Guztira 73

çabala	çarpa	chuchena	copa
cabineta	casta	churia	çorra
cablea	çathitcea	churitcea	çorroztea
cacheta	cehazca	cigarra	criselua
cadenetac	cerua	cilhatcea	çubia
çaharra	chahutcea	cilhoa	cucheta
çaina	chaloina	cillarguina	cucumbrea
çalduna	chapela	cinçurra	cucurusta
caltea	charpantera	cinetstea	çuhaitza
campoa	chehatcea	ciria	çuhurra
campoan	cherria	citroina	cuisina
çangoa	chicharia	clarqui	cuisinaria
canta	chilcoa	cobrea	çurubia
cantaria	chipitcea	colorea	cusina
cantatcea	chiquiratcea	colpea	çutic
capa	chiquiratçaillea	comuna	cutcha
capitaina	chiquiroa	comunzqui	
cargatcea	chittoa	complitcea	
carnaceria	choria	condatcea	

D: Guztira 23

dafalla	deitcea	diamanta	doblatcea
dafailluna	denda	dirua	dohacabea
dansa	dendaria	ditharea	dohacabequi
dansatcea	desertua	dithia	dostatcea
dastatcea	desterratcea	doatsua	dondra erreta
deabrua	deusa	doatsuqui	

E: Guztira 69

eçagutcea	egurra	enganatcea	eritasuna
edalea	ehoitea	eperra	erkatza
edatea	ehorztea	eracuztea	eroste
ederra	ekartcea	eradatea	erraza
ederqui	elçaurra	eraiquitea	erreguea
egoitea	elçaur ondoa	erdia	erreguina
egoitstea, egotztea	elhea	erdiratcea	erretcea
eguerdia	elhorria	ere	erreina
eguitea	eltcea	ereitea	errota
eguina	emaitea	erhastuna	escatcea
eguimbidea	emaztea	erhia	escontça
eguitecoa	emea	erhoa	escontcea
eguna	enada	eria	escondua

escora	espata	etchecho iauna	ezcoa
esnea	esquilla	etsaya	eztia
espainac	esquiribaniac	evaquitcea	
espala	estainua	evatstea	
espalda	estalquia	ez	

F: Guztira 7

falta	fiadorea	flacatcea	fuina
fardela	ficoa	flascua	

G: Guztira 53

gabia	garratza	gosaltcea	guibela
gaitza	gasna	gosea	guibelatcea
gaitz erraita	gathua	governatcea	guibela
gaixtaguina	gaua	gradua	guicena
gakoia	gauerdia	gueçurra	guiçona
galçac	gauça	gueyago	guiçon gastea
galzerdiac	gastetasuna	guela	guida
galtcea	gogoeta	guelaria	guidatcea
gambiatcea	gogorra	guelditcea	guignarreba guiçona
ganibeta	goiça	guerezia	guignarreba emaztea
gantçutcea	gombidatcea	gueroa	gurutcea
gapoina	goria	gueroztic	
garagarra	gorputza	guerrena	
garaitea	gorritcea	guerricoa	

H: Guztira 44

hacia	haria	hautsa	hiria
haga	haritza	hautstea	hitza
haicea	harria	haztea	horma
hainitz	hartcea	hegala	hortza
handia	hatcemaitea	hemen	hospitalea
handitcea	hatzhartcea	herbia	hostria
han	hau	herenegun	hunela
haraguaia	haucia	herria	huntza
harbia	haurra	hertceac	hurbiltcea
harea	haurrez erditcea	hilla	hurrac
hargatic	hautatcea	hiltcea	hurren

I: Guztira 60

iadanic	iaka, guippoina	iarraiquitcea	iauna
ianharia	iaquittea	iaartcea	iautstea

iyotcea	igandea	illoba	isterra
ibiltcea	iguelsua	ilquitcea	itçaina
icena	igurikitcea	imprimatcea	itçala
içarra	ihardetstea	ioitea	itcea
içorra	ihes eguitea	iostea	itçatcea
içurria	ihizatcea	iracequitcea	itçultcea
icuste	ihinça	iragaitea	ithurria
idequitcea	ikaitea	irasagarra	itsasoa
idia	ikaratcea	iratçartcea	itsua
idortcea	ikastea	iravastea	itsutcea
iduquitcea	illabethea	iretstea	iugea
iduria	illarguia	irina	iugatcea
ifernua	illea	irutea	iuratua

K: Guztira 3

karra	kechatcea	kukuçua
-------	-----------	---------

L: Guztira 36

labea	larrua	leihoa	litchua
laboratcea	lastoa	lekatcea	lixiba
laburtcea	laudorioa	lema	lo eguitea
laccua	lechatcea	lenguaya	lodia
laguna	lecu	lepoa	lorea
laguntcea norbaiti	legatza	libratcea	lotenenta
languitcea	leguea	liçuna	lucea
laranja	lehena	limburtcea	lucequi
laratza	lehoina	linoa	lurra

M: Guztira 33

macela	mandoa	miñatcea	muçu eguitea
magnatcea	mandaçaina	miratcea	mudatcea
mahaina	marteillua	miraila	muga
mahatsa	mendia	miretstea	mulcoa
mahatstia	medicua	mirua	muraila
maingua	mihia	molça	murriztea
maitatcea	mihisea	morroina	
makilla	milla	mucaneça	
mandataria	mina	mucicatçaillea	

N: Guztira 15

nahastatcea	nekatcea	nigar eguitea	nondic
nahi içatea	nescatoa	nihor	nor
nardatcea	neurria	nola	norat
nabussia	neurtcea	nolatan	

O: Guztira 26

obeditcea	oloa	oreina	ostatcea
officiala	ona	orena	osticatcea
ohoina	ongarria	orga	othoitza eguitea
oillarra	ongui	orrastatcea	otsoa
oilloa	oraino	orratza	oyu eguitea
oina	ordenatcea	ossaba	
okerra	orduan	ostatua	

P: Guztira 24

padera	patacha	picatcea	potchoa
pagatcea	pegarra	picherra	presidentia
pairatcea	peintatcea	pilota	primua
panguerua	pensatcea	pinua	pugnala
papagaya	perilla	plata	puncela
passageatcea	perpausa	popa	punitcea

Q: Guztira 1

quilicatcea;

S: Guztira 34

sabela	sartcea	serora	sostengatcea
sagarra	sasquia	serratcea	sua
saindua	satorra	servitçaria	suburdinac
salda	sayetsa	servitçatcea	sucaldeia
salto eguitea	seguitcea	setiatcea	suertea
saltcea	semea	soçoa	suguea
sapata	sendatcea	sorguina	sukarra
sapataguina	senharra	sorhayotasuna	
sarea	sentitcea	sorria	

T: Guztira 7

taferna	tela	thu eguitea	tresnac
tarritatcea	tentatcea	tipula	

U: Guztira 24

uda	ulia	uria	usança
udarea	uncia	urreea	usatcea
venturaz	uquitcea, ukitcea	urrestatcea	ussoa
venturatcea	ura	urriquitcea	usso tortoilla
vestitcea	urdaya	urtharilla	ustaia
ukatcea	urdea	usaina	utstea

*II.5.4. “Colloques ou Dialogues”-etik ateratako balizko lekukotasunen zerrenda**II.5.4.1. Fidagarritasun maila handiko lekukotasunak*

— “Lekukotasun bakarra” multzokoak Guztira: 7

B: *guti gora behera*; **C:** *corduana*; **D:** *desplacer dut*; **F:** *ferratçaillea*; **G:** *garatossa*; **I:** *iguriçaçu*; **S:** *suilla*;

— “Gainerako erabiltzaileak” Guztira: 3

a) *Pouvreau da gainerako erabiltzaile bakarra.*

A: *assucrea*; **E:** *erripirac*;

c) *1666az geroztikoak dira gainerako erabiltzaileak*

F: *gaurcotz*;

II.5.4.2. Fidagarritasun maila ertaineko lekukotasunak.

— “Erabiltzaile bakarra” multzokoak. Guztira: 10

A: *ahalic lasterrena*; *astiro*; *athertcea*; **B:** *bart*; *botoina*; *brauoa*; **I:** *içaina*; *irakaztea*; **L:** *liçunqueria*; **N:** *nihongoa*;

II.5.4.3. Fidagarritasun maila apaleko lekukotasunak.

— Gainerako erabiltzaileen multzokoak azterketa denbora tarteko autoreren bat denean gainerako erabiltzaileen artean. Guztira: 1

B: *barascal ondoan*;

— “Ondorengo erabiltzaileak” Guztira: 9

A: *arribera; avariciosa;* **C:** *cornadua;* **D:** *diferenta;* **L:** *lohitsua;* **M:** *mol-sa;* **P:** *placer baduçu;* **T:** *trucatcea;* **U:** *urratsa;*

II.5.5. *Lekukotasunen taula*

1	<i>Abadea</i>	Abbé: Abad Voltoire: Abbé: <i>Abadea</i>
2	<i>Aberatsa</i>	Riche Voltoire: Riche: <i>Aberatsa</i>
3	<i>Abrea</i>	Beste de charge: alvarda, bestia de enxalma, a(n)i(m)al bruto Voltoire: cheual.
4	<i>Absolvacionea, absolucionea</i> <i>Absolvatcea</i>	Absolution Absoudre: Absolver Voltoire: Absoudre: <i>Absolvatzea</i> Literatur iturriak: Etxepare, Etxeberri Z., Axular
5	<i>Abuilla</i>	Allumettes: paguelas de çufre. Voltoire: Allumettes: <i>Agyyllaq</i>
6	<i>Abustua, agorilla</i>	Le mois d'aoust: agosto Voltoire: Aoust: <i>Abuztua</i>
7	<i>Acabatcea</i>	Acheuer Voltoire: Acheuer: <i>Acabatçea</i>
8	<i>Aça</i>	Chou: col, berça Voltoire: Chous: <i>Assaq</i>
9	<i>Açala</i>	Crouste, coquille, ecorce: crusta, costra, corteza Voltoire: Peleures, pèau ou croste. <i>Açbalaq</i>
10	<i>Accordatcea</i>	Accorder, se resouvenir, faire resouvenir, s'aviser: rememorarse, rememorar, recordarse Voltoire: Accorder: <i>Accordatçea</i>
11	<i>Achola</i> <i>Acholatcea</i>	Soin, soucy: cura, cuydado, solicitud Soigner: cuydar, tener cuidado Voltoire: <i>Edoquitcea, acholatçea</i> : soucier
12	<i>Acituna</i>	Olive: oliva, azeituna Voltoire: Olyue: <i>Açituna</i>
13	<i>Açotea</i> <i>Açotatcea</i>	Foüet, verge: açote Foüetter, flageller: açotar Voltoire: Flageller: <i>Açotatzea</i>
14	<i>Acusatcea</i>	Accuser: acusar, culpar, achacar, retar Voltoire: Accuser: <i>Acuzatçea</i>

15	<i>Adarra</i>	Corne, branche, neud d'arbre: ramo, gancho, rama Voltoire: Corne: <i>Adarra</i>
16	<i>Adimendua</i>	Entendement: entendimiento, seso, ingenio. Voltoire: Entendement: <i>Adymendoua</i>
17	<i>Adina</i>	Âge: edad, era Voltoire: Aage: <i>Adigña</i>
18	<i>Adisquidea</i>	Amy: amigo; amye: amiga Voltoire: Amy: <i>Adisquidea</i>
19	<i>Aditcea</i>	Oüir: oyr; entendre: entender; comprendre: comprender, alcançar Voltoire: Entendre, escouter: <i>Aditcea</i> Ouyr: <i>Aditzea</i>
20	<i>Adoratcea</i>	Adorer: adorar Voltoire: Adorer: <i>Adoratcea</i>
21	<i>Abaicoa</i> <i>Abaidea</i>	Parentelle: parentela, consanguinidad, parentesco, parentado Parent, cousin. Voltoire: Parens: <i>Abaidiaq</i>
22	<i>Abala</i> <i>Abalic lasterrena</i>	Pouvoir, force, faculté: poder, mano, valia, potestad Le plus viste qu'il se peut Voltoire: Capp.6, [207]: le plustost que vous porrez: <i>abaliq lasterrena</i> Erabiltzaile bakarra
23	<i>Abalkatcea</i> <i>Abalquea</i> <i>Abalquegabea</i>	Faire honte: afrentar; devenir honteux, se hontoyer: avergonçarse, tener empacho Honte: verguença, mengua, afrenta, empacho; honteux, confus: avergonzado, emochado, afrentoso Voltoire: Honte: <i>Abalquea</i> Qui n'a point de honte, effonté: desvergonçado, desvergonçada muger Voltoire: Deshonté: <i>Abalquegabea</i>
24	<i>Abantstea</i>	Oublier: trascordar, olvidar, desacordar Voltoire: Oublier: <i>Ahanstea</i>
25	<i>Aboa</i>	Bouche, taillant, trenchant, entrée, ouverture: boca Voltoire: Bouche: <i>Aboa</i>
26	<i>Abuntça</i>	Chevre: cabra Voltoire: Chevre: <i>Ahonça</i>
27	<i>Airatcea</i> <i>Airea</i>	Mettre à l'air, eventer, publier, chasser Air Voltoire: Air: <i>Airea</i>
28	<i>Aita</i> <i>Aitaçoa</i>	Pere Voltoire: Pere: <i>Aita</i> Grand pere: abuelo Voltoire: Grand pere: <i>Aitaso</i>

29	<i>Aiuta</i>	Clistere, lavemant: cristel, clistel, ayuda Voltoire: Clistere: <i>Aiuta</i>
30	<i>Akerra</i>	Bouc: chibato, chibo, cabron Voltoire: Bouq: <i>Aquerria</i>
31	<i>Alaba</i>	Fille: hija, moça, donzella Voltoire; Fille: <i>Alaba</i>
32	<i>Aldamioa</i>	Gallerie: corredor, pasadizo Voltoire: Galerie: <i>Aldamyoa</i>
33	<i>Alferra, auberra</i> <i>Alferqueria, alfertasuna</i>	Paresseux, faineant Voltoire: Paresseux: <i>Alferra</i> Faineantise, paresse Voltoire: Paresse: <i>Alfertaçuna</i> Litteratur iturriak: Etxeberri Z., Axular, Tartas
34	<i>Alkabuza</i>	Arquebuse Voltoire: Arquebuse: <i>Alquabuza</i>
35	<i>Alleguera</i> <i>Allegueratcea</i>	Allegre, rejouy, plaisant Rejoüir, se rejoüir Voltoire: Resioüir: <i>Allegueratcea</i> Litteratur iturriak: Leizarraga, Materre, Axular, Tartas
36	<i>Aloeta, larre choria</i>	Alloüette Voltoire: Allouete: <i>Alloeta</i>
37	<i>Allogatcea</i>	Accomoder, accoustrer Voltoire: Acoustrer: <i>Alongatçea</i>
38	<i>Alquia</i>	Banc, siege, escabeau Voltoire: Escabeau ou tabouret / Banc ou siege: <i>Alquya</i>
39	<i>Alichagarria 2, lemamia</i> <i>Alchatcea</i>	Levain Hausser, elever Voltoire: Hausser: <i>Altzatzea</i>
40	<i>Aluna</i>	Alun Voltoire: Alum: <i>Aluna</i>
41	<i>Ama, 2 amea</i>	Mere: madre Voltoire: Mere: <i>Ama</i>
42	<i>Amarra</i> <i>Amarratcea</i>	Lien, garrot Lier, garroter Voltoire: Lie: <i>Amarratzea</i>
43	<i>Anaya</i> <i>Anayatasuna</i>	Frere: hermano Voltoire: Frere: <i>Anaya</i> Fraternité: fraternidad, hermandad Voltoire: Fraternité: <i>Anayataçona</i>

44	<i>Ançara</i>	Oye: ganso, pato, ansar, ansaron Voltoire: Oison: <i>Ançara</i>
45	<i>Anğarala</i>	Civier a bras Voltoire: Cyuier ou bayard: <i>Anğaralhaq</i>
46	<i>Anguira</i>	Anguille Voltoire: Anguyle: <i>Anguyra</i>
47	<i>Appaintcea</i>	Preparer, apprester Voltoire: Preparer: <i>Appeyntzea</i>
48	<i>Aparta, lecu aparta</i> <i>Apartatcea</i>	Reculé, éloigné, retiré Separer, reculer, éloigner Voltoire: Separer: <i>Appertetzea</i>
49	<i>Apeça</i>	Prestre Voltoire: Prestre: <i>Aphessa</i>
50	<i>Appoa, baça gaixtoa, çapoa</i>	Crapaut, 2 verrat Voltoire: Crapault: <i>Appoa</i>
51	<i>Arana</i>	Prune Voltoire: Prunes: <i>Aranaq</i>
52	<i>Arçaina, ardiçaina</i>	Berger Voltoire: Berger ou pasteur: <i>Arsagña</i>
53	<i>Arcua</i>	Arc Voltoire: Arq: <i>Arqua</i>
54	<i>Ardietstea</i>	Aquerir, atteindre, parvenir Voltoire: Attayndre: <i>Ardiastea</i>
55	<i>Argala</i> <i>Argaltcea</i>	Maigre Voltoire: Maigre: <i>Argala</i> Maigrir Voltoire: Amaigrir: <i>Argalçea</i>
56	<i>Arina</i> <i>Arinqui</i>	Leger Voltoire: Leger: <i>Arigña</i> Legerement Voltoire: Legerement: <i>Arinquy</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Hranburu, Axular, Harizmendi
57	<i>Arguia</i> <i>Arguitcea</i>	Lumiere Voltoire: Lumiere: <i>Arguya</i> Eclairer, faire lumiere, illuminer Voltoire: Illuminer: <i>Arguytzea</i>
58	<i>Arma</i> <i>Armatcea</i>	Arme Voltoire: Arme: <i>Arma</i> Armer Voltoire: Armer: <i>Armatzea</i>

59	<i>Armarioa</i>	Armoire Voltoire: Armoire: <i>Armarioa</i> Literatur iturriak: Harizmendi
60	<i>Armierma, marmara, amaraia, ainharba</i>	Araignée Voltoire: Aragne: <i>Armyerma</i>
61	<i>Arra</i>	Masle Voltoire: Masle: <i>Harra</i>
62	<i>Arraba, abiroina</i>	Aviron Voltoire: Auiron: <i>Arraba</i>
63	<i>Arraçoina</i>	Raison Voltoire: Raison: <i>Arraçounya</i>
64	<i>Arraina</i> <i>Arrainaren heçurrac edo hexurrac</i> <i>Arraintçan haritcea</i> <i>Arrainsalea, arraincaria</i>	Poisson: pesce, pece Voltoire: Poisson: <i>Aragña</i> Arrestes de poisson Voltoire: Areste de poisson: <i>Arragnen essurra</i> Pescher: pescar Voltoire: Pescher: <i>Arrança</i> Pescheur: pescador; pescheresse: pescadora Voltoire: Pescheur: <i>Arrayñçalea</i>
65	<i>Arropoa, habuina</i>	Ecume Voltoire: Ecume: <i>Arropoa</i>
66	<i>Arratoina</i>	Rat Voltoire: Rat: <i>Arretogña</i>
67	<i>Arraultcea</i> <i>Arraultcearen gorringoa</i>	Oeuf Jaune d'oeuf Voltoire: Iaune doeuf: <i>Arroltzo gorringo</i>
68	<i>Arrayoa</i>	Rayon Voltoire: Raion: <i>Arraia</i>
69	<i>Arribera, erribera</i>	Riviere: rio: fluvius, amnis Voltoire: Riuere: <i>Arribera</i> Capp. II, [144]: ruisseau: <i>Arribera</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberri Z.
70	<i>Arroda</i>	Roué: rueda: rota Voltoire: Roue: <i>Arrouda</i>
71	<i>Arrosa</i> <i>Arrosarioa</i>	Rose: rosa: rosa Rosaire: rosario: rosarium Voltoire: Rosaire: <i>Arrosarioa</i>
72	<i>Artça</i>	Ours, ourse: osso, ossa Voltoire: Ours: <i>Hartza</i>

73	<i>Asea</i> <i>Asetcea</i>	Saoul, remply, rassasie Saouler, remplir Voltoire: Saouler: <i>Asetzea</i>
74	<i>Asco, asqui</i>	Assez Voltoire: Assez: <i>Asquy edo asquo</i>
75	<i>Asmatcea</i>	Deviner, inventer Voltoire: Deuiner: <i>Asmatzea</i>
76	<i>Assucrea</i>	Sucre Voltoire Cap. III [183] Sucres: <i>Assucrea</i> Gainerako erabiltzailea: Pouvreau
77	<i>Astia</i> <i>Astiro, astiroqui</i>	Loisir A loisir Voltoire Cap. III [181] A loisir: <i>Astiro</i> Erabiltzaile bakarra
78	<i>Astoa. arstoa</i>	Asne Voltoire: Asne: <i>Astoua</i>
79	<i>Atço</i>	Hier Voltoire: Hier: <i>Atzo</i>
80	<i>Athea, bortha</i>	Porte Voltoire: Porte: <i>Athea</i>
81	<i>Atheratcea</i>	Tirer hors, arracher, conclure Voltoire: Arracher: <i>Ateratsea</i>
82	<i>Athertcea</i>	Cesser de pleuuoir Voltoire Cap. Lehena [138]: Cessera de pleuuoir?: <i>Athertuco dela?</i> Erabiltzaile bakarra
83	<i>Athorra</i>	Chemise Voltoire; Chemise: <i>Athorra</i>
84	<i>Avaricia</i> <i>Avaricioso</i>	Avaricia, cobdicia Avare, avaricieux: avaro, avariento, escasso Capp. III, [193]: auaricieux: <i>auariçios</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberrri Z., Axular
85	<i>Avertitcea</i>	Avertir, inciter: avisar, <amonestar>, advertir Voltoire: Aduertir: <i>Auertitçea</i>
86	<i>Aumoina, <limosna></i> <i>erremusina</i>	Aumone Voltoire: Aumosnes: <i>Aumosnya</i>
87	<i>Aurquia, <oihalaren</i> <i>aurquia> aurquintcea</i> <i>Aurquitcea, causitcea,</i> <i><edireitea></i>	L'endroit de l'etoffe Trouver, rencontrer Voltoire: Trouuer: <i>Aurkitzea</i>

88	<i>Aurtikitcea</i>	Jetter, darder Voltoire: Tirer, ietter une pierre: <i>Aurtiquitzea</i>
89	<i>Ausiquitcea</i>	Mordre Voltoire: Mordre: <i>Auçiquitzea</i>
90	<i>Azpia</i> <i>Azpian, 2 pian</i>	Le dessous. <fesse> <adv> dessous Voltoire: Dessoubz: <i>Aspian</i>
91	<i>Baba, ekosaria</i>	Fevue Voltoire: Febue: <i>Baba</i>
92	<i>Babaçuça, arrabarra,</i> <i>chichera, chicherra Liz.</i>	Gresle Voltoire: Gresle: <i>Babaçuça</i>
93	<i>Baccaillaba</i>	Mourü Voltoire: Molue: <i>Baccallaba</i>
94	<i>Bada</i>	Or donc Voltoire: Donques: <i>Bada</i>
95	<i>Bai</i>	Ouy Voltoire: Ouy: <i>Bay</i>
96	<i>Balea</i>	Balene Voltoire: Balene: <i>Balea</i>
97	<i>Balesta</i>	Arbaleste Voltoire: Arbaleste: <i>Balesta</i>
98	<i>Bandera</i>	Baniere, etendart Voltoire: Banyere ou enseigne: <i>Bandera</i>
99	<i>Baquea</i>	Paix Voltoire: Paix: <i>Baquéa</i>
100	<i>Baratchuria</i>	Ail Voltoire: Aux: <i>Baratçhoria</i>
101	<i>Baratzea</i>	Jardin Voltoire: Iardrin: <i>Baratzea</i>
102	<i>Barbera</i>	Barbier, chirurgien Voltoire: Barbier: <i>Barbera</i> Literatur iturria: Tartas
103	<i>Barazcaltcea</i> <i>Barascal ondoan</i>	Disner Après disné Capp. 7, [213]: lapres disnée: <i>barascalonduan</i> Gainerako erabiltzaileak: Tartas, Uriarte

104	<i>Barea</i> <i>Barea</i> <i>Bare curcuillua</i>	La ratte Limace Limaçon, escargot Voltoire: Limaçon: <i>Barea curculus</i>
105	<i>Barkatcea</i>	Pardonner Voltoire: Pardonner: <i>Barchatzea</i>
106	<i>Barrika</i>	Barrique Voltoire: Barrique: <i>Barriqua</i>
107	<i>Barrilla</i>	Barril Voltoire: Baril: <i>Barillia</i>
108	<i>Bard, barda, O.</i>	Hier au soir. Voltoire: Capp. 6, [199]: Hier au soir: <i>Bart</i> Erabiltzaile bakarra
109	<i>Barura</i>	Jeusne: ayuno Voltoire: Jeune, de viande: <i>Baroura</i>
110	<i>Bassa</i> <i>Bassurdea</i>	Porc sanglier: aper Voltoire: Sanglier: <i>Baçurdea</i>
111	<i>Bassina</i>	Bassin Voltoire: Bassin: <i>Bassigna</i>
112	<i>Bata</i> <i>Batbedera</i>	L'un Chacun Voltoire: Chacun: <i>Batbedera</i>
113	<i>Bazcoa</i>	Pasque Voltoire: Pasques: <i>Bascoa</i>
114	<i>Becoquia</i>	Front Voltoire: Front: <i>Beqoquya</i>
115	<i>Beguia</i>	Oeil Voltoire: Oeil: <i>Beguya</i>
116	<i>Beguiratcea</i>	Garder, se donner de garde Voltoire: Garder: <i>Beguyratzea</i>
117	<i>Behatza, behatzaçala,</i> <i>açazcuillua</i>	Ongle Voltoire: Ongle: <i>Behatzaçala</i>
118	<i>Behera</i> <i>Appur bat gora behera, guti</i> <i>gora behera</i>	Bas Voltoire: Bas: <i>Behera</i> Capp. 11, [255]: enuiron: <i>gouty gorabehera</i> Corpus arakatzailan dagoen lekukotasun bakarra

119	<i>Behia</i>	Vache Voltoire: Vache: <i>Behia</i>
120	<i>Behorra</i>	Jument Voltoire: Iument: <i>Behorra</i>
121	<i>Beldurra</i> <i>Beldurtcea</i>	Crainte, craintif Voltoire: Crainte: <i>Beldurra</i> Donner ou prendre crainte Voltoire: Craindre: <i>Beldurça</i>
122	<i>Belea</i>	Corbeau Voltoire: Corbeau: <i>Belea</i>
123	<i>Belharra</i> <i>Belharchuta</i>	Herbe Lavande Voltoire: Lauandre: <i>Belarchiueta</i>
124	<i>Belhauna</i> <i>Belhaunictea</i>	Genoüil Voltoire: Genoux: <i>Belauna</i> S'agenoüiller Voltoire: Agenouyller: <i>Belawiquatzea</i>
125	<i>Beltza</i>	Noir Voltoire: Noir: <i>Beltza</i>
126	<i>Beranta</i> <i>Berantcea</i>	Tardif, tard Tarder, retarder Voltoire: Tarder: <i>Berantzea</i>
127	<i>Berga</i> <i>Bergatcea</i>	Aune Auner Voltoire: Aulner: <i>Bergatça</i>
128	<i>Beroa</i> <i>Berotasuna</i> <i>Berotcea</i>	Chaud, chaleur Chaleur Voltoire: Chaleur: <i>Berotaçuna</i> Chauffer, echauffer Voltoire: Chauffer: <i>Berotça</i>
129	<i>Berria</i> <i>Berriz</i>	Nouveau, recent, nouvelle Voltoire: Nouvelles: <i>Berriag</i> De rechef Voltoire: Derechef: <i>Berrys</i>
130	<i>Berrogoy</i> , <i>berriz hogoy</i>	Quarante Voltoire: Quarante: <i>Berrogoy</i>
131	<i>Bertcea</i> <i>Bertcela</i>	Autre Autrement Voltoire: Aultrement: <i>Bersela</i> Literatur iturriak: Materre, Axular

132	<i>Beruna</i>	Plomb Voltoire: Plomb: <i>Berouna</i>
133	<i>Bessarca</i> <i>Bessarcatcea</i>	Embrassade Embrasser Voltoire: Embrasser: <i>Beçarcatzea</i>
134	<i>Bessoa</i>	Bras, coudée Voltoire: Bras: <i>Bessoa</i>
135	<i>Besta</i> <i>Besta egunac</i>	Feste: fiesta, zambra Jours chommables, jours de repos: dias de holgar Voltoire: Jour de feste: <i>Besta eguna</i>
136	<i>Bethatcea, bethetcea</i>	Emplir Voltoire: Remplir: <i>Bethetzea</i>
137	<i>Biçarra</i>	Barbe Voltoire: Barbe: <i>Bissarra</i>
138	<i>Bidea</i>	Chemin, voye, moyen Voltoire: Chemin, voye: <i>Bidea</i>
139	<i>Biharra</i>	Le demain Voltoire: Demain: <i>Bihar</i>
140	<i>Bihotza</i>	Coeur, courage Voltoire: Coeur: <i>Bioțca</i>
141	<i>Bihurcatcea</i> <i>Bihurtcea</i>	Cordeler les cheveux en deux, tresser Tourner, tordre, retourner, rendre Voltoire: Rendre, restituer: <i>Bihurçea</i>
142	<i>Bikea</i>	Poix Voltoire: Poix: <i>Biquyia</i>
143	<i>Bildotza</i>	Agneu Voltoire: Agneau: <i>Bildotçha</i>
144	<i>Bilhatcea</i>	Chercher Voltoire: Chercher: <i>Bilhatzea</i>
145	<i>Billuzgorria</i> <i>Billusia</i>	Tout fin nud Nud, depouïllé Voltoire: Neust: <i>Billuçia</i>
146	<i>Bilțarrea, batçarrea</i> <i>Biltea</i>	Assemblee Amasser, assembler Voltoire: Amasser: <i>Bilçea, Bilzea</i>
147	<i>Bira</i> <i>Birazca</i>	Deux a deux Voltoire: Deux à deux: <i>Biraca</i>

148	<i>Biribilla</i> <i>Biribilgatcea</i> Io. 20, <i>biribiltcea, biribillatcea</i>	Rond Arrondir, mettre en rond Voltoire: Arrondir: <i>Biribilsea</i>
149	<i>Biscotcha</i>	Biscuit Voltoire: Biscuyt: <i>Biscotcha</i>
150	<i>Bitika, bitina</i>	Cheveau Voltoire: Cheureau: <i>Bitigña</i>
151	<i>Blancheta</i>	Un rabat, goderon Voltoire: Rabat: <i>Blancheta</i>
152	<i>Bolbora</i>	Poudre a canon Voltoire: Poudre à canon: <i>Bolbora</i>
153	<i>Bortcha</i> <i>Bortchatcea</i>	Force, contrainte Forcer, contraindre Voltoire: Efforcer: <i>Borçhatzea</i>
154	<i>Bortz</i> <i>Bortzgarrena</i>	Cinq Voltoire: Cinq: <i>Bors</i> Cinquieme Voltoire: Cinquiesme: <i>Bors garena</i>
155	<i>Botherea</i>	Puissance, pouvoir Voltoire: Puissance: <i>Botherea</i>
156	<i>Botoina</i>	Bouton Voltoire: Capp. 12, [267]: Boutons: <i>botonyaq</i> Erabiltzaile bakarra
157	<i>Brauo</i>	Voltoire: Capp. 9, [232]: les braues: <i>Brabouaq</i> Erabiltzaile bakarra
158	<i>Burdina</i>	Fer Voltoire: Fer: <i>Bourdigña</i>
159	<i>Burgezza</i>	Burgeois Voltoire: Bourgeois: <i>Bourgeza</i>
160	<i>Burreba, burreua, burreroa</i>	Bourreau Voltoire: Bourreau: <i>Burreba</i>
161	<i>Burua</i>	Test, chef, bout, commencem(ent) Voltoire: Teste: <i>Bourroua</i>
162	<i>Burunçalea, 2 nahasgarria</i>	Cueillere de pot Voltoire: Culiere: <i>Borunssalea</i>
163	<i>Bururdia</i>	Traversin de lit Voltoire: Cheuet de lict: <i>Bourdya</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z.

164	<i>Bustana</i>	Queuë, fin Voltoire: Queue: <i>Boustana</i>
165	<i>Busteltcea, usteltcea, pusteltcea, umatcea</i>	Pourrir, chopir, mollir Voltoire: Porrir: <i>Bousteltzea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Pouvreau
166	<i>Bustiña</i>	Voltoire: Argille: <i>Bostyna</i>
167	<i>Bustitcea</i> <i>Bustia</i>	Moiüller, tremper Voltoire: Mouyller, tremper: <i>Bustitçea</i> Moiüllé, trempé Voltoire: Trempe ou trempée: <i>Boustitzea edo trempatua</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z.
168	<i>Butatcea</i>	Pousser Voltoire: Pousser: <i>Boutatzea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z.,
169	<i>Çabala, çavala</i>	Large Voltoire: Large: <i>Sabala</i>
170	<i>Cabineta</i>	Cabinet Voltoire: Cabinet ou contoïr: <i>Cabymetta</i>
171	<i>Cablea</i>	Cable Voltoire: Cable: <i>Cablea</i>
172	<i>Cacheta, giguilua</i>	Cachet Voltoire: Cachet: <i>Cachetta</i>
173	<i>Cadena, cathina Liz. Cadenata</i>	Cadenat Voltoire: Cadenat: <i>Cadenacta</i>
174	<i>Çabarra</i>	Vieil, ancien Voltoire: Vieux: <i>Sabarra</i>
175	<i>Çaina</i>	Nerve, vene, racin Voltoire: Nerfs: <i>Sainaq</i>
176	<i>Çaldia, çamaria Çalduna, Aitonon semea</i>	Cheval Cavalier, gentilho(mm)e Voltoire: Cheualier: <i>Salduna</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z.
177	<i>Caltea</i>	Perte, dommage Voltoire: Dommage: <i>Caltea</i>

178	<i>Campatcea, airatcea,</i> <i>aguertcea</i> <i>Campoa</i> <i>Campoan</i>	Evanter, publier Le dehors Voltoire: Hors: <i>Campoua</i> Dehors Voltoire: Dehors: <i>Campoan</i>
179	<i>Çangoa</i>	Jambe Voltoire: Jambe: <i>Çangoa</i>
180	<i>Canta</i> <i>Cantaria, cantatçaillea</i> <i>Cantatcea</i>	Chant, chanson Voltoire: Chansson: <i>Canta</i> Chanteur, chantre Voltoire: Chantre: <i>Cantaria</i> Chanter Voltoire: Chanter: <i>Cantatçea</i>
181	<i>Capa</i>	Cappe, manteau Voltoire: Manteau: <i>Capa</i> ; Manteau: <i>Cappa mantua</i>
182	<i>Capitaina</i>	Capitaine Voltoire: Capitaine: <i>Capitanya</i>
183	<i>Carga</i> <i>Cargatcea</i>	Charge, faix Charger Voltoire: Charger: <i>Cargatzea</i>
184	<i>Carnaceria</i>	Boucherie Voltoire: Boucherie: <i>Carnasseria</i>
185	<i>Çarpa</i>	Pochette Voltoire: Poche: <i>Carpa</i>
186	<i>Casta</i>	Race, <lignée> Voltoire: Race ou lignée: <i>Casta</i>
187	<i>Çathia</i> <i>Çathitcea</i>	Morceau, piece Metre en pieces, rompre, déchirer Voltoire: Deçhirer: <i>Satitsea</i>
188	<i>Cebazca</i>	Bertceau Voltoire: Berceau: <i>Çebasqua</i>
189	<i>Cerua, Celuya 2</i>	Ciel Voltoire: Ciel: <i>Ceroa</i>
190	<i>Chahua, garbia</i> <i>Chahutcea</i>	Net Nettoyer Voltoire: Tourcher, nettoier: <i>Çahutzea</i>
191	<i>Chaloina, obestalquia</i>	Couverture de lit Voltoire: Coueuerte de lict: <i>Chalonna</i>

192	<i>Chapela</i>	Chapeau Voltoire: Chapeau: <i>Chappella</i>
193	<i>Charpantera</i>	Charpentier Voltoire: Charpentier: <i>Charpentera</i>
194	<i>Chehatcea</i>	Hacher, mettre a menu Voltoire: Macher ou briser: <i>Chehatzea</i>
195	<i>Cherria</i>	Petit cochon, croûelles Voltoire: Cochon, gorret: <i>Cherria</i>
196	<i>Chicharia</i>	Ver de petits enfans Voltoire: Ver: <i>Çhicharria</i>
197	<i>Chilcoa, cilcoa</i>	Nombril Voltoire: Nombril: <i>Chilqoa</i> Literatur iturriak: Haranburu,
198	<i>Chipia, chiquia</i> <i>Chipitcea</i>	Petit Appetisser Voltoire: Appetisser: <i>Chipitcea</i>
199	<i>Chiquiratcea, ciquiratcea</i> <i>Chiquiratçaillea</i>	Chastrer Voltoire: Chastier: <i>Siquyratçea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Duvoisin Chastreur Voltoire: Chastreur: <i>Siquyratçalia</i>
200	<i>Chiquiroa</i>	Mouton Voltoire: Mouton: <i>Chiquiroa</i>
201	<i>Chitoo, chitxa</i>	Poussin Voltoire: Pouletz: <i>Çhitouaq</i>
202	<i>Choria</i>	Oyseau Voltoire: Oiseaux: <i>Chorriaq</i>
203	<i>Chuchena</i>	Voltoire: Droict: <i>Çhuçben</i>
204	<i>Churia</i> <i>Churitcea</i>	Blanc, <but> Voltoire: Blanc: <i>Çhuria</i> Blanchir, tromper, enjoller Voltoire: Blanchir: <i>Çhuritçea</i>
205	<i>Cigarra</i>	Ciron Voltoire: Ciron: <i>Çigarra</i> Literatur iturriak: Axular
206	<i>Cilhatcea, <2> çulhatcea</i> <i>Cilhoa, çulhoa</i>	Percer, trouver: agujerar, agujerear Voltoire: Percer: <i>Çhizatzea, çillatzea</i> Trou: agujero Voltoire: Fosse: <i>Çilhoa</i>

207	<i>Cilharra</i> <i>Cilharguina</i>	Argent non monnoyé Orfeuvre Voltoire: Argentier: <i>Çillarguina</i>
208	<i>Çinçurra</i>	Gorge, gosier Voltoire: Gorge: <i>Çinçurra</i>
209	<i>Cinetstea</i>	Croire Voltoire: Croire: <i>Çignestea</i>
210	<i>Ciria</i>	Cheville, coing Voltoire: Coyn à fendre: <i>Çiria</i>
211	<i>Citroina</i>	Citron Voltoire: Cytron: <i>Citronya</i>
212	<i>Clara, agueria, clarao</i> <i>Clarqui, <claroqui></i>	Clair Clairem(ent), nettem(ent) Voltoire: Clairement: <i>Clarquy</i>
213	<i>Cobrea</i>	Cuivre, airain Voltoire: Ayrain, cuyure: <i>Cobrea</i>
214	<i>Colera</i>	Colere Voltoire: Colere: <i>Colera</i>
215	<i>Colorea</i>	Couleur Voltoire: Couleur: <i>Colorea</i>
216	<i>Colpea</i>	Coup Voltoire: Coup: <i>Golpea</i>
217	<i>Comuna</i> <i>Comunzqui</i>	Commun, la commune Voltoire: Commung: <i>Communa</i> Communem(ent), ordinairem(ent) Voltoire: Communement: <i>Comunquy</i>
218	<i>Complia</i> <i>Complitcea</i>	Parfait, accompli Acomplir: <i>Complitçea</i> Voltoire: Acomplir: <i>Complitçea</i>
219	<i>Condatcea, contatcea <A.></i>	Compter Voltoire: Conter: <i>Contatçea</i>
220	<i>Copa</i>	Boette, vantouse Voltoire: Boete: <i>Copa</i>
221	<i>Çorra</i>	Dette Voltoire: Debte: <i>Sorra</i>
222	<i>Corduana</i>	Maroquin Voltoire: Capp.13, [271]: cordouan: <i>corduana</i> Corpus Arakatzaillean dagoen lekukotasun bakarra

223	<i>Cornadua</i>	Denier Voltoire: Denier: <i>Cornadua</i> Capp. 13, [271]: vne roupie: <i>cornadu bat</i> Ondorengo erabiltzaileak: Axular, Oihenart.
224	<i>Çorrotza</i> <i>Çorroztea</i>	Aigu Aiguiser Voltoire: Aiguysen: <i>Çorosteia</i>
225	<i>Criseillua, criselua</i>	Lampron Voltoire: Grille: <i>Criçelua</i>
226	<i>Çubia</i>	Pont Voltoire: Pont: <i>Çoubia</i>
227	<i>Cucheta</i>	Couchette Voltoire: Couchette: <i>Coçhetta</i>
228	<i>Cucumbrea</i>	Cocombre Voltoire: Cocombre: <i>Cocombrea</i>
229	<i>Cucurusta</i>	Creste Voltoire: Creste: <i>Cucrousta</i>
230	<i>Çuhaitza</i>	Arbre, chesne Voltoire: Arbre: <i>Suhaitça</i>
231	<i>Çuhurcia</i> <i>Çuhurra</i>	Sagesse Sage, sobre, discret Voltoire: Sage: <i>Suhurra</i>
232	<i>Cuisina</i> <i>Cuisinaria</i>	Cuisine Voltoire: Cuisine: <i>Cousyna</i> Cuisinier Voltoire: Cuisinier: <i>Cusynaria</i>
233	<i>Çurubiac</i>	Echelle Voltoire: Eschelle: <i>Çhuroubiat</i>
234	<i>Cusina, guçua</i>	Cousin Voltoire: Cousin: <i>Cousyna</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Harizmendi
235	<i>Çuta, çbuta</i> <i>Çutic edo çutic dago</i>	Debout Il se tient debout Voltoire: Debout: <i>Sutic</i>
236	<i>Cutchia</i>	Coffre, bahu Voltoire: Coffre: <i>Cuçha</i>
237	<i>Dafalla</i> <i>Dafailluna</i>	Nappe Voltoire: Nappe: <i>Dafalla</i> Essuymain Voltoire: Essuymain: <i>Daffallouna</i>

238	<i>Dansa</i> <i>Dansatcea</i>	Danse Voltoire: Dance: <i>Dança</i> Voltoire: Dancer: <i>Dançatzea</i>
239	<i>Dastatcea</i>	Taster, gouster Voltoire: Gouster: <i>Dastatzea</i> Literatur iturriak: Etxepare, Leizarraga, Materre, Etxeberri Z., Axular, Argainaratz
240	<i>Deabrua</i>	Diable Voltoire: Diable: <i>Deabroua</i>
241	<i>Deia</i> <i>Deitcea</i>	Appeller, nommer Voltoire: Appeller: <i>Deitçea</i>
242	<i>Denda</i> <i>Dendaria</i>	Boutique de tailleur Voltoire: Boutique: <i>Denda</i> Tailleur Voltoire: Coustourier: <i>Dendaria</i> Literatur iturriak: Axular
243	<i>Desertua</i>	Desert Voltoire: Desert: <i>Desertua</i>
244	<i>Desplacera</i> <i>Desplacer dut</i>	Deplaisir Me desplaist Voltoire: Capp. 13, [271]: me desplaist: <i>Desplaçer dut</i> Corpus Arakatzaillean dagoen lekukotasun bakarra
245	<i>Desterrua</i> <i>Desterratcea</i>	Exil Exiler, bannir Voltoire: Banyr: <i>Desterratçea</i> Literatur iturriak: Haranburu, Axular
246	<i>Deusa</i>	Quelque petite chose Voltoire: Rien: <i>Deus</i>
247	<i>Diamanta</i>	Diamant Voltoire: Diamant: <i>Diamantea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Pouvreau
248	<i>Diferencia</i> <i>Diferenta</i>	Difference Voltoire: Capp. 12, [265]: diuers: <i>differêta</i> Ondorengo erabiltzaileak: Argainaratz, Tartas.
249	<i>Dirua</i>	Argent monnoyé Voltoire: Argent: <i>Dirua</i>
250	<i>Ditharea</i>	Dé a coudre Voltoire: Dehau: <i>Ditharea</i>

251	<i>Dithia</i>	Tetin, mamelle Voltoire: Mamelle ou tetin: <i>Dithia</i>
252	<i>Doatsua</i> <i>Doatsuqui</i>	Bienheureux Voltoire: Heureux: <i>Doatzua</i> Bienheureusem(ent) Voltoire: Heuresment: <i>Doatçuquy</i>
253	<i>Doblea</i> <i>Doblatcea</i>	Double Doubler Voltoire: Coppier: <i>Doblatça</i>
254	<i>Dohacabea</i> <i>Dohacabequi</i>	Malheureux Voltoire: Malheureux: <i>Dohacabea</i> Malheureusem(ent) Voltoire: <i>Dohacabequy</i> : Malheureusement
255	<i>Dostailua</i> <i>Dostatcea</i>	Plaisanterie, gausserie Se recreer, prendre passetemps Voltoire: Esbatre: <i>Dostatzea</i>
256	<i>Drunda, O.</i> <i>Dronda erreta</i>	Meche de fusil Fusil a tirer du feu Voltoire: Fugil: <i>Dondaberreta</i>
257	<i>Eçaguna</i> <i>Eçagutcea</i>	Connu Connoistre Voltoire: Cognoistre: <i>Ezahutsea</i>
258	<i>Edalea</i> <i>Edatea</i>	Beuveur Voltoire: Biberon: <i>Edalea</i> Boire Voltoire: Boire: <i>Edatea</i>
259	<i>Ederra</i> <i>Ederqui</i>	Beau, joly Voltoire: Beau: <i>Ederra</i> Jolym(ent), agreablem(ent) Voltoire: Belement: <i>Ederquy</i>
260	<i>Egoitea</i>	Demeurer Voltoire: Demeurer: <i>Egoitea</i>
261	<i>Egoistea, egotztea</i>	Abattre, letter par terre Voltoire: Abattre: <i>Egoitea</i> letter: <i>Egotztea</i>
262	<i>Eguerdia, egunaren erdia</i>	Midy Voltoire: Midy: <i>Egoberdy</i>

263	<i>Eguitea</i>	Faire Voltoire: Faire: <i>Eguytea</i>
	<i>Eguina</i>	Fait Voltoire: Faict: <i>Eguyna</i>
	<i>Eguinbidea</i>	Devoir Voltoire: Debouir: <i>Eguynbidea</i>
	<i>Eguitecoa</i>	Affaire Voltoire: Affaire: <i>Eguytequoa</i>
264	<i>Eguna</i>	Jour Voltoire: Iour: <i>Eguna</i>
265	<i>Egurra</i>	Bois non ouvré Voltoire: Bois: <i>Egurra</i>
266	<i>Ehoitea, ehotcea, deversatcea 2</i>	Moudre, digerer Voltoire: Moudre: <i>Eheitea</i>
267	<i>Ehorztea, ohorztea, Liz.</i>	Ensevelir, enterrer Voltoire: Ensepuelir: <i>Ehorstea</i>
268	<i>Ekartcea</i>	Porter, a<p>porter, amener Voltoire: Porter: <i>Ekartzea</i>
269	<i>Elçaurra</i>	Noix Voltoire: Noix: <i>Eltçaurra</i>
	<i>Elçaur ondoa</i>	Noyer Voltoire: Nouyer, arbre: <i>Elçaurondua</i>
270	<i>Elbea</i>	Fable, discourse Voltoire: Fable: <i>Elbea</i>
271	<i>Elborria</i>	Ronce Voltoire: Aubespin: <i>Eslorrya</i>
272	<i>Eltcea</i>	Pot Voltoire: Pot: <i>Eltzea</i>
273	<i>Emaitea</i>	Donner, mettre Voltoire: Mettre: <i>Emattea</i>
274	<i>Emaztea, emaztequia</i>	Femme mariée Voltoire: Femme: <i>Emastea</i>
275	<i>Emea</i>	Femelle Voltoire: Femelle: <i>Emea</i>
276	<i>Enada, inbara</i>	Hirondelle Voltoire: Arondelle: <i>Enada</i>
277	<i>Enganatcea</i>	Tromper Voltoire: Affonter: <i>Enganatzea</i>

278	<i>Eperra</i>	Perdrix Voltoire: Perdrix: <i>Epherra</i>
279	<i>Eracuztea</i>	Montrer, faire voir Voltoire: Monstrer: <i>Errachoustea</i>
280	<i>Eradateea</i>	Abbreuver Voltoire: Abbreuer: <i>Eradateea</i>
281	<i>Eraiquitea 2, iraiquitcea</i>	Faire lever Voltoire: Faire leuer: <i>Eraquytcea</i>
282	<i>Erdia</i> <i>Erdiratcea</i>	Milieu, moitié; accouchée Voltoire: Demy: <i>Erdia edo Erdy</i> ; Accouchée: <i>Erdia</i> /Crever/, fendre par la moitié Voltoire: Fendre: <i>Erdiratcea</i>
283	<i>Ere</i>	Aussi: quoque, etiam Voltoire: Aussi: <i>Ere</i>
284	<i>Ereitea</i>	Semer Voltoire: Semer: <i>Ereytea</i>
285	<i>Erhastuna</i>	Anneau, boucle de fer Voltoire: Anneau ou bague: <i>Erastuna</i>
286	<i>Erbia</i>	Doigt Voltoire: Doigt de la main: <i>Erria</i>
287	<i>Erhoa, çoróa</i>	Fol Voltoire: Fol: <i>Errhoa</i>
288	<i>Eria</i> <i>Eritasuna</i>	Malade Voltoire: Malade: <i>Eria</i> Maladie Voltoire: Maladie: <i>Eritaçuna</i>
289	<i>Erkatza</i>	Balay Voltoire: Balay: <i>Erquatça</i>
290	<i>Erostea</i>	Acheter Voltoire: Acheter: <i>Erostea</i>
291	<i>Erraza</i>	Facile, aisé Voltoire: Aise: <i>Erratça</i>
292	<i>Erreguea</i> <i>Erreguina</i>	Roy Voltoire: Roy: <i>Erregué</i> Reine Voltoire: Reyne: <i>Erreguyna</i>
293	<i>Erretcea</i>	Bruler Voltoire: Brusler: <i>Erretsea</i>
294	<i>Erreina</i>	Bru Voltoire: Belle fille: <i>Errigña</i>

295	<i>Errota, eihara 2, eihera</i>	Moulin: hazeña Voltoire: Moulin: <i>Errota</i>
296	<i>Erripirac, penseac</i>	Prez: prata Voltoire: Capp. Lehena, [142]: champs: <i>Erripiraq</i> Gainerako erabiltzaileak: Pouvreau
297	<i>Escatcea</i>	Demander, quester Voltoire: Demander: <i>Escatça</i>
298	<i>Escontça</i> <i>Escontcea</i> <i>Escondua</i>	Mariage Voltoire: Mariage: <i>Esconça</i> Marier. Se marier Voltoire: Marier: <i>Escontzea</i> Marié Voltoire: Marié: <i>Escondua</i>
299	<i>Escora</i>	Fulcrum Voltoire: Crampon: <i>Escora</i>
300	<i>Esnea</i>	Laict Voltoire: Laict: <i>Esnea</i>
301	<i>Espainac</i>	Les levres Voltoire: Leures: <i>Espaignaq</i>
302	<i>Espala</i>	Coupeau Voltoire: Coupeaux: <i>Espalaq</i>
303	<i>Espalda</i>	Epaule de viande Voltoire: Espaule: <i>Espalda</i>
304	<i>Espata</i>	Epée Voltoire: Espée: <i>Espata</i>
305	<i>Esquilla</i>	Cloche Voltoire: Cloche: <i>Esquilla</i>
306	<i>Esquiribatcea</i> <i>Esquiribaniac</i>	Ecrire Écritoire Voltoire: Escriptoire: <i>Escribanyaq</i>
307	<i>Estainua</i>	Etain Voltoire: Estain: <i>Estagnoa</i>
308	<i>Estalquia</i>	Couverture Voltoire: Couverture: <i>Estalquya</i>
309	<i>Etchea</i> <i>Etcheco iauna</i>	Maison Le sieur de la maison Voltoire: Maistre de la maison: <i>Eçhequo iauna</i> Literatur iturriak: Leizarraga
310	<i>Etsaya</i>	Ennemy Voltoire: Aduerssaire: <i>Etsaya</i> , Ennemy: <i>Etzaya</i>

311	<i>Evaquitcea</i>	Couper, trancher, decoller, ebrancher, tailler Voltoire: Trancher couper: <i>Ebaquitçea, picatzea</i>
312	<i>Evatstea, ebatstea</i>	Derober Voltoire: Desrober: <i>Euastea</i>
313	<i>Ez</i>	Non, nenny Voltoire: Non ou nenny: <i>Ez</i>
314	<i>Ezcoa</i>	Cire Voltoire: Cire: <i>Esqoa</i>
315	<i>Eztia</i>	Doux, miel Voltoire: Miel: <i>Estia</i>
316	<i>Falta</i>	Faut Voltoire: Couppe: <i>Falta</i>
317	<i>Fardela</i>	Fardeau, charge Voltoire: Bale de marchandise: <i>Fardela</i>
318	<i>Ferra</i> <i>Ferratçaillea</i>	Fer de cheval Marechal Voltoire: Mareschal: <i>Ferrastzalea</i> Capp. II, [160]: maistre mareschal: <i>ferratçalia</i> Corpus Arakatzailan dagoen lekukotasun bakarra.
319	<i>Fiadorea, bermea</i>	Pleige, caution Voltoire: Soubzmettre à caution: <i>Fiadorea</i>
320	<i>Ficoa</i>	Figue Voltoire: Figue: <i>Ficoa</i>
321	<i>Flacoa</i> <i>Flacatcea</i>	Faible, debile Rendre ou devenir faible Voltoire: Affoiblir: <i>Flaquatzea</i>
322	<i>Flascua</i>	Flacon, bouteille Voltoire: Flascon ou boutelhe: <i>Flascoua</i>
323	<i>Fuina, huna /2/, buru huna</i>	Cervelle Voltoire: Ceruelle ou cerueau: <i>Foygña</i>
324	<i>Gabia</i>	Hune de navire Voltoire: Hune de navire: <i>Gabia</i>
325	<i>Gaitza</i> <i>Gaitz erraita</i> <i>Gaixtaguina</i>	Mal, maladie, difficile, facheux Voltoire: Difficile: <i>Gaitza</i> Medisance, medire Voltoire: Maldire: <i>Guasquy erratea</i> Malfaiteur Voltoire: Malfaiteur: <i>Gastaguyña</i> Litteratur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Haranburu, Hariz- mendi
326	<i>Gakoa, guiltza 2</i>	Clef Voltoire: Clef: <i>Gaqoa</i>

327	<i>Galçac, çaragoillac 2</i> <i>Galzerdiac</i>	Haut de chausses Voltoire: Chauffes: <i>Galçaq</i> Bas de chausses Voltoire: Bas de chausses: <i>Calserdiaq</i>
328	<i>Galteca</i>	Perdre, perte, perdition Voltoire: Perdre: <i>Galçea</i>
329	<i>Gambiatcea, trucatcea</i>	Changer Voltoire: Changer: <i>Cambyatça</i>
330	<i>Ganibeta</i>	Couteau Voltoire: Couteau: <i>Ganybeta</i>
331	<i>Gantça, ciloaren azpico</i> <i>partea</i> <i>Gantçua</i> <i>Gantçutcea</i>	La panse Graisse a oindre Oindre, graisser Voltoire: Oyndre: <i>Gançatzea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Axular
332	<i>Gapoina</i>	Chapon Voltoire: Chapon: <i>Capponya</i>
333	<i>Garagarra</i>	Orge: hordeum Voltoire: Orge: <i>Guaraguarra</i>
334	<i>Garaia, garaitia</i> <i>Garaitcea</i>	Victoire Vaincre, surpasser Voltoire: Vaincre: <i>Garraitzea</i>
335	<i>Garatossa</i>	Etrille Voltoire: Capp. II, [155]: Lestrilhe dargent: <i>Sillaresquo guaratossa</i> Corpus Arakatzaillean dagoen lekukotasun bakarra
336	<i>Garratza</i>	Aigre, apre, rude Voltoire: Aigre: <i>Garratça</i>
337	<i>Gasna</i>	Fromage Voltoire: Fromage: <i>Gasna</i>
338	<i>Gathua</i>	Chat Voltoire: Chat: <i>Gatua</i>
339	<i>Gaua</i> <i>Gauerdia, gauaren erdia</i>	/la/ nuit Voltoire: Nuyc: <i>Gaba</i> La minuit Voltoire: Mynuict: <i>Gaberdy</i>
340	<i>Gauça</i>	Chose Voltoire: Chose: <i>Gauça</i>
341	<i>Gaur</i> <i>Gaurcotz</i>	A ce soir Pour ce soir Capp. II, [154]: c'este nuit: <i>gaurquots</i> Gainerako erabiltzaileak: Mendiburu, Larzabal

342	<i>Gaztea</i> <i>Gastetasuna</i>	Jeune Jeunesse Voltoire: Adolescence: <i>Gastetaçuna</i>
343	<i>Gogoa</i> <i>Gogoeta</i>	Pensée, esprit, dessein, volonté, affection Pensée Voltoire: Pensées: <i>Gogaeta pensamenduaq</i>
344	<i>Gogorra</i>	Dur, fier, cruel, opiniatre Voltoire: Rude: <i>Gogorra</i>
345	<i>Goiça</i>	Matin Voltoire: Matin: <i>Goiçia</i>
346	<i>Gombidatcea</i>	Convier Voltoire: Conuyer ou inuiter: <i>Combiatzea</i>
347	<i>Goria</i>	Chaud, rouge de feu Voltoire: Ronce: <i>Goria</i>
348	<i>Gorputza</i>	Corps Voltoire: Corps: <i>Corputça</i>
349	<i>Gorria</i> <i>Gorritcea</i>	Rouge Rougir Voltoire: Rougir: <i>Gorritzea</i>
350	<i>Gosaria</i> <i>Gosalcea</i>	Le déjeuner Dejeuner Voltoire: Desjuner: <i>Gosalçea</i>
351	<i>Gosea, gossea</i>	La faim, qui a faim Voltoire: Faym: <i>Goçea</i>
352	<i>Governatcea</i>	Gouverner Voltoire: Gouverner: <i>Gubernatzea</i>
353	<i>Gradua</i>	Degré, titre, dignité Voltoire: Degré: <i>Gradua</i>
354	<i>Gueçurra</i>	Mensonge Voltoire: Mensonge: <i>Gueçurra</i>
355	<i>Gueyago</i>	Davantage Voltoire: Dauantage: <i>Guehiago</i>
356	<i>Guela</i> <i>Guelaria</i>	Chambre, cabinet Voltoire: Chambre: <i>Guela</i> Valet ou fille de chambre Voltoire: Valet de chambre: <i>Guelaria</i>
357	<i>Gueldia</i> <i>Guelditcea</i>	Posé Arrester, demeurer Voltoire: Arrester: <i>Guelditsea</i>
358	<i>Guerезia</i>	Cerise: cereza: rarem(ent) guigne Voltoire: Cerise: <i>Gueresia</i>

359	<i>Gueroa</i> <i>Gueroz, gueroztic, guerotic</i>	L'avenir Voltoire: Apres: <i>Guero</i> Depuis, puisque Voltoire: Depuis: <i>Gueroztig</i>
360	<i>Guerrena</i>	Broche Voltoire: Broche: <i>Guerrena</i>
361	<i>Guerrria</i> <i>Guerrricoa</i>	Corsage, lieu de la ceinture Ceinture Voltoire: Ceinture: <i>Guerrricoa</i>
362	<i>Guibela</i> <i>Guibelatcea</i>	Le derriere Voltoire: Derriere: <i>Guybelean</i> Reculer, retarder Voltoire: Reculer, retirer: <i>Guybelatzea</i> Literatur iturriak: Materre, Etxeberri Z., Haranburu, Axular, Harizmendi
363	<i>Guibela</i>	Foye de fressure Voltoire: Foye: <i>Guybela</i>
364	<i>Guicena</i>	Gras Voltoire: Gras: <i>Guyçena</i>
365	<i>Guiçona, guiçonquia</i> <i>Guiçon gastea</i>	Ho(mm)e: hombre: en portugais, home Voltoire: Homme: <i>Guyçuna</i> Jeune ho(mm)e Voltoire: Jeune homme: <i>Guyçun gastea</i>
366	<i>Guida</i> <i>Guidatcea</i>	Guide Voltoire: Conducteur: <i>Guyda</i> Guider Voltoire: Mener: <i>Guidatzea</i>
367	<i>Guignarreba guiçona</i> <i>Guignarreba emaztea</i>	Beau pere Voltoire: Beau pere: <i>Guygñareba guiçona</i> Belle mere Voltoire: Belle mere: <i>Guygñareba emastea</i>
368	<i>Gurutcea</i>	Croix Voltoire: Croix: <i>Grutzia</i>
369	<i>Hacia</i>	Grayne Voltoire: Grayne, semence: <i>Haçia</i>
370	<i>Haga</i>	Perche, barre Voltoire: Perche: <i>Haga</i>
371	<i>Haicea</i>	Vent Voltoire: Vent: <i>Haicea</i>
372	<i>Hain</i> <i>Hainitz</i>	Si, tam, adeo Beaucoup, plusieurs Voltoire: Beaucoup: <i>Hagñys</i>

373	<i>Handia</i> <i>Handitzea</i>	Grand Voltoire: Grand: <i>Handia</i> Grandir, agrandir Voltoire: Accroistre: <i>Handitzea</i>
374	<i>Han</i>	Lá: illic Voltoire: La: <i>Han</i>
375	<i>Haraguia</i>	Chair Voltoire: Chair: <i>Haraguya</i>
376	<i>Harbia</i>	Rave, laictance de poisson Voltoire: Raué: <i>Harbia</i>
377	<i>Harea</i>	Sable Voltoire: Arene ou sable: <i>Harea</i>
378	<i>Hargatic, haric 2</i>	Pour cela, c'est pourquoy Voltoire: Pource: <i>Hargatic</i>
379	<i>Haria</i>	Fil, filet Voltoire: Filet: <i>Haria</i>
380	<i>Haritza</i>	Chesne, <arbre> Voltoire: Chesne-arbre: <i>Haritça</i>
381	<i>Harria</i>	Pierre Voltoire: Pierre: <i>Harria</i>
382	<i>Hartcea</i>	Prendre Voltoire: Prendre: <i>Hartzea</i>
383	<i>Hatcemaitea</i>	Attraper Voltoire: Attrapper: <i>Hatzemattea</i>
384	<i>Hatza</i> <i>Hatzbaritea</i>	Halene Prendre halene, respirer Voltoire: Alener depres: <i>Hatzbarçea</i>
385	<i>Hau</i>	Celuy ci: <hic> Voltoire: Cecy: <i>Haur</i>
386	<i>Haucia</i>	Procez Voltoire: Proces: <i>Hautzia</i>
387	<i>Haurra</i> <i>Haurrez erditcea</i>	Enfant, masle ou femelle Voltoire: Enfant: <i>Haurra</i> Enfanter Voltoire: Accoucher d'enfant: <i>Haurrez erditcea</i>
388	<i>Hautatcea</i>	Choisir, elire Voltoire: Choisir: <i>Hautatsea</i>
389	<i>Hautsa</i>	Cendre Voltoire: Cendre: <i>Autza</i>
390	<i>Hautstea</i>	Rompre Voltoire: Rompre: <i>Haustea</i>

391	<i>Haztea</i>	Nourrir Voltoire: Nourrir, <i>Haztea</i>
392	<i>Hegala</i>	Aile Voltoire: Aisles: <i>Hegalaq</i>
393	<i>Hemen, heben O.</i>	Icy Voltoire: Icy: <i>Hemen</i>
394	<i>Herbia</i>	Lievre Voltoire: Liepure: <i>Herbia</i>
395	<i>Herena</i> <i>Herenegun</i>	Troisieme, la troisieme partie Avant hier Voltoire: Auanthier: <i>Herenegun</i>
396	<i>Herria</i>	Païs, paroisse Voltoire: Païs: <i>Herria</i>
397	<i>Hertceac</i>	Tripes, entrailles Voltoire: Entralhes: <i>Herçiaq</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Laphitz, Barbier
398	<i>Hilla</i> <i>Hiltcea</i>	<qui est mort>: mortuus Voltoire: Mort: <i>Hilla edo heriotzea</i> Mourir, tuer, effacer Voltoire: Mourir: <i>Hiltzea</i>
399	<i>Hiria</i>	Ville Voltoire: Ville: <i>Hiria</i>
400	<i>Hitza</i>	Parole, mot Voltoire: Mot: <i>Hitza</i> ; Paroles: <i>Hitzaq</i>
401	<i>Horma</i>	Glace Voltoire: Galée glace: <i>Horma</i>
402	<i>Hortza</i>	Dent, echelon, degré a monter Voltoire: Dent: <i>Horça</i>
403	<i>Hospitalea</i>	Hospital Voltoire: Hospital: <i>Hospitalea</i>
404	<i>Hostria</i>	Huitre Voltoire: Huystre: <i>Hostria</i>
405	<i>Huna</i> <i>Hunela</i>	Voicy En cette façon, ainsi Voltoire: Ainsy: <i>Hunela</i>
406	<i>Huntza</i>	Lierre Voltoire: Liere: <i>Honça</i>
407	<i>Hurbilla</i> <i>Hurbiltcea</i>	Pres, proche <de lieu> Approcher, <s'approcher> Voltoire: Approcher: <i>Ourbilzea</i>

408	<i>Hurrac</i>	Noisilles Voltoire: Noisilhes: <i>Hourraq</i>
409	<i>Hurren</i>	Presque Voltoire: Presque: <i>Hurren</i>
410	<i>Ia, iadanic</i>	Déja Voltoire: Desia: <i>Iadany, Iadanyq</i>
411	<i>Ianbaria</i>	Viande, mangeaille Voltoire: Viures: <i>Ianbarriaq</i>
412	<i>Iaka, guippoina</i>	Pourpoint Voltoire: Pourpoint: <i>Iaqua edo giponya</i>
413	<i>Iaquitea</i>	Sçavoir Voltoire: Sçauoir: <i>Iaquitea</i>
414	<i>Iarraiquitcea</i>	Suivre Voltoire: Suyure: <i>Iarraiquitçea</i>
415	<i>Iartcea, iartea</i>	Seoir, s'asseoir Voltoire: Assoir: <i>Iartçea</i>
416	<i>Iauna</i>	Sieur, Seigneur, maistre Voltoire: Seigneur: <i>Iauna</i>
417	<i>Iausia</i> <i>Iautstea</i>	Sault Sauter, descendre Voltoire: Decendre: <i>Iaustea</i>
418	<i>Iayotcea, sortcea</i>	Naistre Voltoire: N'aistre: <i>Iayotçea</i>
419	<i>Ibiltcea, ibiltea</i>	Aller, marcher, se promener Voltoire: Cheminer: <i>Ibilsea</i>
420	<i>Icena</i>	Nom Voltoire: Nom: <i>Icena</i>
421	<i>Içarra</i>	Etoil Voltoire: Estrilles: <i>Issaraq</i>
422	<i>Içorra</i>	Femme grosse Voltoire: Grosse femme: <i>Içorra</i>
423	<i>Içurria</i>	Peste Voltoire: Peste: <i>Içurria</i>
424	<i>Icustea</i>	Voir, regarder; la veuë Voltoire: Voir: <i>Icustea</i>
425	<i>Idequitcea, irequitcea 2</i>	Ouvrir Voltoire: Ouurir: <i>Idequitzea</i>
426	<i>Idia</i> <i>Itçaina pour idçaina</i>	Beuf Voltoire: Boeuf: <i>Idia</i> Bouvier Voltoire: Capp.7, [214]: charretiers: <i>itçayn</i> Erabiltzaile bakarra

427	<i>Idorra</i> <i>Idortcea</i>	Sec Secher Voltoire: Sercher: <i>Idortzea</i>
428	<i>Iduquitcea, iduquitea</i>	Tenir Voltoire: Tenir: <i>Ydoquitzea</i>
429	<i>Iduria, irudia 2</i>	Semblant, semblance Voltoire: Figure: <i>Iduria</i>
430	<i>Ifernua</i>	Enfer Voltoire: Enfer: <i>Ifernua</i>
431	<i>Igandea</i>	Dimanche Voltoire: Dimanche: <i>Igandea</i>
432	<i>Iguelsua, guilsua E</i>	Plastre Voltoire: Plastre: <i>Igueltzoua</i>
433	<i>Igurikitcea</i> <i>Iguriçaçu</i>	Attendre Voltoire: Attendre: <i>Igurikitcea</i> Attendez Capp. 9, [240]: attendez: <i>iguriçaçu</i> Corpus Arakatzaillean dagoen lekukotasun bakarra
434	<i>Ihardetstea, inhardetstea</i>	Repondre a une demande Voltoire: Respondre: <i>Ihardetstea</i>
435	<i>Ibesa</i> <i>Ibes eguitea</i>	Fuite Fuir Voltoire: Fuyr: <i>Ibeseguytea</i>
436	<i>Ihicia</i> <i>Ihizatcea</i>	Chasse Chasser Voltoire: Chasser: <i>Ihizatçaça</i>
437	<i>Ibinça</i>	Rosée Voltoire: Rosée: <i>Ihyntza</i>
438	<i>Ikaitea</i>	Monter Voltoire: Monter: <i>Yquaittea</i>
439	<i>Ikara</i> <i>Ikaratcea</i>	Tremblement Voltoire: Trembler: <i>Ikarratzea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Haranburu
440	<i>Ikastea</i>	Aprendre: discere Voltoire: Apprendre: <i>Ic-hastea</i>
441	<i>Illia, illabethea</i>	Mois Voltoire: Mois: <i>Illabethea</i>
442	<i>Illarguia, arguiçaguia 2</i>	Lune Voltoire: Lune: <i>Ilharguya</i>
443	<i>Illea</i>	Poil, cheveu, toison Voltoire: Poil: <i>Illia</i> ; Cheueux: <i>Iliag</i>

444	<i>Illoba</i>	Neveu ou niece Voltoire: Nepueu: <i>Illoba</i>
445	<i>Ilquitcea, ilkitcea, ialguita</i> 2	Sortir Voltoire: Sortir: <i>Ilquitzea</i>
446	<i>Imprimatcea</i>	Imprimer Voltoire: Imprimer: <i>Imprimatzea</i>
447	<i>Ioitea</i>	Frapper, percer, pousser Voltoire: Frapper: <i>Iotça</i>
448	<i>Iostea</i>	Coudre, attacher Voltoire: Coudre: <i>Iostea</i>
449	<i>Iracequitcea</i>	Allumer Voltoire: Allumer: <i>Iraçaquitcea</i>
450	<i>Iragaita, igaraitea</i> 2	Passer, outrepercer Voltoire: Passer: <i>Iragatea</i>
451	<i>Irakaztea</i>	Enseigner Voltoire: Enseigner: <i>Irakastea</i> Capp. 13, [271]: Quy n'a enseigné: <i>Iraquacy estouena</i> Erabiltzaile bakarra
452	<i>Iraquitcea</i>	Bouillir; herver, hervir Voltoire: Bouyllir: <i>Iraquytçia</i>
453	<i>Irasagarra</i>	Coing, fruit Voltoire: Coyns: <i>Irrassagarra</i>
454	<i>Iratçartcea</i>	Eveiller Voltoire: Reueillir: <i>Iraçartzea</i>
455	<i>Iravastea</i>	Gagner Voltoire: Gagner: <i>Irabastea</i>
456	<i>Irestea</i>	Avaller Voltoire: Aualer: <i>Irestea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Axular
457	<i>Irina</i>	Farine Voltoire: Faryne: <i>Iryna</i>
458	<i>Irutea</i>	Filer Voltoire: Filer: <i>Iroutea</i>
459	<i>Istapea</i> <i>Isterra</i>	Cuisse: muzlo, muslo Voltoire: Cuyss: <i>Isterra</i>
460	<i>Itçaina, idien çaina</i>	Bouvier Voltoire: Bouyer: <i>Itsanya</i>
461	<i>Itçala</i>	Ombre Voltoire: Ombre: <i>Itçala</i>

462	<i>Itcea</i> <i>Itçatcea</i>	Clou Voltoire: Clou: <i>Itçea</i> Cloüer Voltoire: Clouer: <i>Itçatçea</i>
463	<i>Itçulitea, itçulitea, itçurtcea</i>	Tourner, virer, echaper Voltoire: Soy tourner: <i>Itzulzea</i>
464	<i>Ithurria</i>	Fontaine Voltoire: Fontayne: <i>Ithourria</i>
465	<i>Itsasoa</i>	Mer Voltoire: Mer: <i>Itzçaçoua</i>
466	<i>Itsua</i> <i>Itsutcea</i>	Aveugle Voltoire: Aueugle: <i>Itzua</i> Aveugler, devenir aveugle Voltoire: Aueugler: <i>Isutçea</i>
467	<i>Iugea</i> <i>Iugeatcea, iulgatcea A.</i>	Juge Voltoire: Juge: <i>Iugea</i> Juger Voltoire: Adiuđer: <i>Iuyatçea</i>
468	<i>Iuratua, cinegotsia O.</i>	Jurat de paroisse Voltoire: Jurat: <i>Iuratea</i>
469	<i>Karra</i>	Flamme Voltoire: Flambe: <i>Karra</i>
470	<i>Kechatcea</i>	Presser, haster, s'empreser, s'inquietier Voltoire: Presser: <i>Queçhatçea</i> ; Haster: <i>Quechatzea</i>
471	<i>Kukuçua</i>	Puce Voltoire: Puce: <i>Couçoucoua</i>
472	<i>Labea</i>	Four, fournaise Voltoire: Fornaise: <i>Labea</i>
473	<i>Laboraria</i> <i>Laboratcea</i>	Laboureur Labourer Voltoire: Labourer: <i>Labouratçea</i>
474	<i>Laburra</i> <i>Laburtcea</i>	Court, brief, chiche Abreger, accourcir Voltoire: Abreger: <i>Laburçea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Axular
475	<i>Laccua</i>	Lac, estang Voltoire: Laq: <i>Lacouba</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Axular
476	<i>Laguna</i> <i>Laguntcea norbaiti</i>	Compagnon Voltoire: Compagnon: <i>Lagona</i> Acompagner quelqu'un, luy aider Voltoire: Aider: <i>Lagonçea, lagunzea</i>

477	<i>Languitcea, languiatcea</i>	Languir, f(air)e languir Voltoire: Languir: <i>Languitzea</i>
478	<i>Laranja</i>	Orange Voltoire: Orange: <i>Larangia</i>
479	<i>Laratza</i>	Cramailliere Voltoire: Cramaliere: <i>Laratza</i>
480	<i>Larrua</i>	Peau, cuir Voltoire: Cuyr ou peau: <i>Larroua</i>
481	<i>Lastoa</i>	Paille Voltoire: Paille: <i>Lastua</i>
482	<i>Laudatcea</i> <i>Laudorioa</i>	Loüer, acorder, octroyer Loüange Voltoire: Louange: <i>Laudorioa</i>
483	<i>Lechatcea</i>	Delier, denouer, detacher Voltoire: Deslier: <i>Leçhatçea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Pouvreau
484	<i>Lecua</i>	Lieu, place, loisir Voltoire: Lieu: <i>Leqhoua</i>
485	<i>Legatza</i>	Merlu Voltoire: Merlus: <i>Legatza</i>
486	<i>Leguea</i>	Loy Voltoire: Loy: <i>Leguea</i>
487	<i>Lehena</i>	Premier Voltoire: Premier: <i>Lehena</i>
488	<i>Lehoina</i>	Lion Voltoire: Lion: <i>Lehogna</i>
489	<i>Leihoa</i>	Fenestre Voltoire: Fenestre: <i>Leihoa</i>
490	<i>Lekat</i> <i>Lekatcea</i>	Excepté, hormis Excepter Voltoire: Exepter: <i>Leqatzea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Pouvreau,
491	<i>Lema</i>	Gouvernail, peautre Voltoire: Gouuernail: <i>Lema</i>
492	<i>Lenguaya, hitzcuntza</i>	Langage Voltoire: Langage: <i>Languoaya</i>
493	<i>Lepoa</i>	Le col Voltoire: Col: <i>Lepoa</i>
494	<i>Libratcea</i>	Delivrer Voltoire: Deliuier: <i>Liberatçea</i>

495	<i>Liçuna</i> <i>Liçunqueria</i>	Sale, vilain Voltoire: Sale grand: <i>Liçuna</i> Voltoire: Capp. Lehena, [137]: dordure: <i>liçunqueria</i> Erabiltzaile bakarra
496	<i>Limburia</i> <i>Limburtea</i>	Pancher, glisser Voltoire: Glisser ou chanceler: <i>Lynbu[r]tzea</i> ; Pancher: <i>Linbourtzea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Axular
497	<i>Linoa, lihoa 2</i>	Lin Voltoire: Luy: <i>Linoa</i>
498	<i>Litchua</i>	Lai<c>tüe Voltoire: Laictue: <i>Litzua</i>
499	<i>Lixiba</i>	Lessive Voltoire: Lessibe: <i>Leçiba</i>
500	<i>Loa</i> <i>Lo equitea</i>	Sommeil Dormir Voltoire: Dormir: <i>Loeguytera</i>
501	<i>Lodia</i>	Gros, epais Voltoire: Gros: <i>Lodia</i>
502	<i>Lobia</i> <i>Lohitsua</i>	Boüe Boüeux Voltoire: Capp. Lehena, [136]: boueux: <i>lohixu</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberri Z., Axular
503	<i>Lorea, 2 lilia</i>	Fleur Voltoire: Fleur: <i>Lorea</i>
504	<i>Lotenenta, iugearen ordea,</i> <i>iuge ordea</i>	Lieutenant Voltoire: Lieutenant: <i>Lotenenta</i>
505	<i>Lucea</i> <i>Lucequi</i>	Long, tardif Voltoire: Long: <i>Louçea</i> Longuem(ent) Voltoire: Longuement: <i>Loucequy luçaro</i> Literatur iturriak: Etxepare, Etxeberri Z.
506	<i>Lurra</i>	Terre Voltoire: Terre: <i>Lourra</i>
507	<i>Macela, matela</i>	Iouë Voltoire: Maschoire: <i>Maçela</i> ; Ioues: <i>Maçelaq</i> Literatur iturriak: Haranburu
508	<i>Magna</i> <i>Magnatcea</i>	Bain Baigner Voltoire: Bagner: <i>Magnatçea</i>

509	<i>Mahaina, mahaya A.</i>	Table Voltaire: Table: <i>Mahagna</i>
510	<i>Mahatza</i> <i>Mahatstia</i>	Raisin Voltaire: Raisin: <i>Mahaxa</i> Vigne Voltaire: Vigne: <i>Mahastia</i>
511	<i>Maingua</i>	Boiteux, manchot Voltaire: Boiteux: <i>Mañgua</i>
512	<i>Maitea</i> <i>Maitatcea</i>	Aimé, cher amy Aimer, cherir, caresser Voltaire: Aymer: <i>Maitatcea</i>
513	<i>Makilla, ubea</i>	Baston Voltaire: Baston: <i>Maquylia</i>
514	<i>Mandatua</i> <i>Mandataria</i>	Message Messenger Voltaire: Messenger: <i>Mandatary</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Harizmendi
515	<i>Mandoa</i> <i>Mandaçaina</i>	Mulet Voltaire: Mulet: <i>Mandoua</i> Muletier Voltaire: Muletier: <i>Manduçagña</i>
516	<i>Marteillua</i>	Marteau Voltaire: Marteau: <i>Martilloua</i>
517	<i>Mendia</i>	Montagne Voltaire: Montagne: <i>Mendia</i>
518	<i>Midicua, dоторa</i>	Medecin Voltaire: Medecin: <i>Mediquoa</i>
519	<i>Mibia</i>	Langue Voltaire: Langue: <i>Myhia</i>
520	<i>Mibisea</i>	Linceuil Voltaire: L'inceuil: <i>Myhiçea</i>
521	<i>Milla</i>	Mille Voltaire: Mille: <i>Milla</i>
522	<i>Mina, behaçuna</i>	Mal; aigre, apre; fiel Voltaire: Fiel: <i>Myña</i>
523	<i>Minçatcea</i>	Parler Voltaire: Parler: <i>Mynçatcea</i>
524	<i>Mira</i> <i>Miratcea</i>	Regarder Voltaire: Regarder: <i>Miratzea</i>

525	<i>Mirailla</i>	Miroir Voltoire: Miroir: <i>Myrallea</i>
526	<i>Miretstea</i>	Admirer Voltoire: Esmeruelher: <i>Myrestea</i>
527	<i>Mirua</i>	Milan Voltoire: Mylan: <i>Myroua</i>
528	<i>Molça</i>	Bourse Voltoire: Bource: <i>Molça</i> Capp. III, [195]: La boursse: <i>Molça</i> Ondorengo erabiltzaileak: Oihenart
529	<i>Morroina</i>	Jeune garçon, adolescent Voltoire: Adolescent: <i>Morrogña</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Harizmendi, Oihenart
530	<i>Mucaneça</i>	Mouchoir Voltoire: Mouchouer: <i>Moucaneça</i>
531	<i>Mucica</i> <i>Mucicatçaillea</i>	Moquerie Moqueur Voltoire: Moqueur: <i>Mouçiquatzalea</i>
532	<i>Muçua, pota 2</i> <i>Muçu eguitea, <emaitea></i> , <i>pot eguitea</i>	Baiser Baiser Voltoire: Baiser: <i>Mosueguytea</i>
533	<i>Mudatcea</i>	Changer Voltoire: Mouuir: <i>Moudatzea</i> ; Remuer: <i>Mudatzea</i>
534	<i>Muga</i>	Terme, limite, 2 motte Voltoire: Terme: <i>Muga</i>
535	<i>Mulcoa, mulçua</i>	Tas, amas, monceau Voltoire: Amas: <i>Mulqoa</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z.
536	<i>Muraille</i>	Muraille Voltoire: Muraille: <i>Muralla</i>
537	<i>Murritzza</i> <i>Murritztea</i>	Qui a les cheveux ras Rogner, ronger: roer Voltoire: Ronger: <i>Mouroistea</i> Literatur iturriak: Axular
538	<i>Nahastatcea, nahastea</i>	Mesler, broüiller Voltoire: Brouyller, entremesler: <i>Nahastatzea</i>
539	<i>Nahia</i> <i>Nahi içaitea</i>	Volonté Vouloir Voltoire: Voloir: <i>Nahi içatea</i>
540	<i>Nardabera, erdeinabera 2</i> <i>Nardatcea</i>	Qui se deguste aïsem(ent) F(air)e soulever le coeur, ecaurder Voltoire: Abhorer: <i>Nardatzea</i> Literatur iturriak: Haranburu

541	<i>Nausia, nabussia</i>	Maistre Voltoire: Maistre: <i>Nabuçia</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Materre, Axular, Haranburu, Harizmendi
542	<i>Nekea</i> <i>Nekatcea</i>	Travail, pene Travailler, pener, lasser Voltoire: Lasser: <i>Necatzea</i>
543	<i>Nesca</i> <i>Nescatoa</i>	Jeune fille Servante Voltoire: Seruante: <i>Nescatoua</i>
544	<i>Neurria, içaria 2</i> <i>Neurtcea, içartcea</i>	Mesure Voltoire: Mesure: <i>Neurria</i> Mesurer Voltoire: mesurer: <i>Neurtzea</i>
545	<i>Nigarra</i> <i>Nigar eguitea</i>	Pleur, larme Pleurer Voltoire: Plorer: <i>Nygar eguitea</i>
546	<i>Niboiz</i> <i>Nihongoa</i> <i>Nibor, nihorc, nebor,</i> <i>nehorc</i>	En aucun temps Qui e(st) d'aucun lieu Voltoire: Capp. II, [155]: de nulle part: <i>Nihongoez</i> Erabiltzaile bakarra Aucun: ullus Voltoire: Nule: <i>Nybor</i>
547	<i>Nola</i> <i>Nolatan</i>	Comment, comme Comment Voltoire: Comme ou comment: <i>Nola edo nolatan</i>
548	<i>Non</i> <i>Nondic?</i>	Ou: ubi D'ou?: unde Voltoire: D'ou: <i>Nondiq</i>
549	<i>Nor, norc</i> <i>Nor da hor?</i>	Voltoire: Quy: <i>Nor</i> Qui est la? Chapp. 14, [278]: <i>Nor da hor?</i> Erabiltzaile bakarra
550	<i>Nora edo norat</i>	Ou: quo Voltoire: Ou: <i>Nourat</i>
551	<i>Obedienta</i> <i>Obeditcea</i>	Obeissant Obeir Voltoire: Obeir: <i>Obeditzea</i>
552	<i>Officialea</i>	Ouvrier qui tient boutique Voltoire: Artisan: <i>Offiçialea</i>
553	<i>Ohoina</i>	Larron Voltoire: Larron: <i>Ohogña</i>

554	<i>Oillarra</i> <i>Oilloa</i>	Coq Voltoire: Coq: <i>Olharra</i> Pouille Voltoire: Poule: <i>Oylloua</i>
555	<i>Oina</i>	Pied Voltoire: Pieds: <i>Oigña</i>
556	<i>Okerra, begui bakoitza</i>	Borgne Voltoire: Borgne: <i>Oquerra</i>
557	<i>Oloa</i>	Avoine Voltoire: Auoyne: <i>Oloua</i>
558	<i>Ona</i> <i>Ongarria</i> <i>Ongui</i>	Bon Voltoire: Bon: <i>Ouna</i> Fumier, ordure Voltoire: Fiant: <i>Ongarria</i> Adverbe, bien Voltoire: Bien: <i>Onguy</i>
559	<i>Orai</i> <i>Oraino</i>	Maintenant Encore Voltoire: Encore: <i>Orayño</i>
560	<i>Ordenança</i> <i>Ordenatcea</i>	Ordonnance Ordonner Voltoire: Ordonner: <i>Ordonatzea</i>
561	<i>Ordua</i> <i>Orduan</i>	Temps, saison de f(air)e q(ue)lq(ue) chose Alors Voltoire: Alors: <i>Orduan</i>
562	<i>Oreina</i>	Cerf Voltoire: Cerf: <i>Oregña</i>
563	<i>Orena</i>	Heure, horloge Voltoire: Heure: <i>Horena</i>
564	<i>Orga</i>	Charrette, charretée Voltoire: Charrete: <i>Hourgua</i>
565	<i>Orrasea</i> <i>Orrastatcea</i>	Peigne Peigner Voltoire: Peigner: <i>Orrastatçea</i>
566	<i>Orratza</i>	Aiguille a coudre: aguja por coser; cadran: aguja de cadrante Voltoire: Aguylle à coudre: <i>Orratza</i>
567	<i>Ossaba</i>	Oncle Voltoire: Oncle: <i>Ossaba</i>
568	<i>Ostatua</i> <i>Ostatatcea (Ostatcea)</i> (Kerejeta 2003: II, 144, 1.243 oh.)	Hotellerie Voltoire: Hostellerie: <i>Ostatoua</i> Loger Voltoire: Loger: <i>Hostatzea</i>

569	<i>Osticoa</i> <i>Osticatcea</i>	Donner des coups de pieds Voltaire: Fouler: <i>Ostiquatçea</i>
570	<i>Othoia</i> <i>Othoitz eguïtea</i>	Priere Priere, <(air)e priere> Voltaire: Prier: <i>Othois edo eguïtea</i>
571	<i>Otsoa</i>	Loup Voltaire: Loup: <i>Ossoa</i>
572	<i>Oyua, oihua</i> <i>Oyu eguïtea</i>	Cri Crier Voltaire: Crier, hurler: <i>Oyhueguytea</i>
573	<i>Padera</i>	Poele a frire Voltaire: Poile: <i>Padera</i>
574	<i>Pagatcea, bakatcea 2</i>	Payer Voltaire: Paier: <i>Pagatçea</i>
575	<i>Pairatcea</i>	Pattir, souffrir, <endurer> Voltaire: Endurer: <i>Pairatçea</i>
576	<i>Panguerua</i>	Chaudiere Voltaire: Chauderon: <i>Pangerua</i>
577	<i>Papagaya</i>	Perroquet Voltaire: Perroquet: <i>Papagaya</i>
578	<i>Passagea</i> <i>Passageatcea</i>	Promenade Promener Voltaire: Pourmener: <i>Pasaiatçea</i>
579	<i>Patacha</i>	Patache Voltaire: Barque: <i>Pataçha</i>
580	<i>Pegarra</i>	Cruche Voltaire: Cruche: <i>Pegarra</i>
581	<i>Peintadorea, peintorea</i> <i>Peintatcea</i>	Peintre Peindre Voltaire: Paintre: <i>Pintatçea</i>
582	<i>Pensatcea</i>	Penser, controuver, deviner Voltaire: Pensser: <i>Pençatçea</i>
583	<i>Perilla</i>	Peril, danger Voltaire: Danger: <i>Perilla</i>
584	<i>Perposa, perpausa A. 15</i>	Propos, discours Voltaire: Discours: <i>Perpauzaq</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Axular
585	<i>Picatcea</i>	Couper, tailler Voltaire: Piquer: <i>Piquatcea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Haranburu

586	<i>Picherra</i>	Pot a eau Voltoire: Pinte: <i>Picherra</i>
587	<i>Pilota</i>	Bale de paume Voltoire: Bale à jouer: <i>Pilota</i>
588	<i>Pinua</i>	Pin Voltoire: Pyn: <i>Pynna</i>
589	<i>Placera</i> <i>Placer baduçu</i>	Plaisir S'il vous plait Voltoire: Capp. 2, [164]: sil vous plaist: <i>plazer baduçu</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberri Z., Haranburu, Tartas
590	<i>Plata</i>	Plat Voltoire: Plat: <i>Plata</i>
591	<i>Popa</i>	Poupe de navire Voltoire: Poupe: <i>Popa</i>
592	<i>Potchoa, potçoa</i>	Chien mesti Voltoire: Chien: <i>Poçhoua</i>
593	<i>Presidenta, Buruçaguia</i>	President Voltoire: President: <i>Presidenta</i>
594	<i>Primua</i>	Heritier de maison, aîné Voltoire: Aisné: <i>Primoa</i>
595	<i>Pugnala</i>	Poignard Voltoire: Dague ou poignard: <i>Pugnála</i>
596	<i>Puncela</i>	Pucel<l>e Voltoire: Pucelle: <i>Punçela</i> Literatur iturriak: Etxepare
597	<i>Punitcea</i>	Punir Voltoire: Punir: <i>Punytçea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Haranburu, Argainaratz, Tartas
598	<i>Quillica, nibon ecin egona</i> <i>Quilicatcea</i>	Chatouilleux, fretillard Chatouiller Voltoire: Chatouyller: <i>Quylicatsea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Axular
599	<i>Sabela</i>	Ventre Voltoire: Ventre: <i>Sabela</i>
600	<i>Sagarra</i>	Pomme Voltoire: Pomme: <i>Sagarra</i>
601	<i>Saindua</i>	Saint Voltoire: Sainct: <i>Sayndua</i>
602	<i>Salda, succüia 2</i>	Potage, bouillon Voltoire: Bouyllon: <i>Salda</i>

603	<i>Saltoa</i> <i>Salto eguitea</i>	Saut F(air)e un saut Voltoire: Sauter: <i>Saltoeguitea</i>
604	<i>Saltcea</i>	Vendre, <trahir> Voltoire: Vendre: <i>Saltzea</i>
605	<i>Sapata, oskia 2</i> <i>Sapataguina</i>	Soulier Voltoire: Souliers: <i>Sapataq</i> <faiseur de souliers>, cordonnier Voltoire: Cordonnyer: <i>Sabataguy</i> Literatur iturriak: Axular, Mogel, Iztueta
606	<i>Sarea</i>	Filé, ret Voltoire: Rets: <i>Sarea</i>
607	<i>Sartcea</i>	Entrer, mettre dedans Voltoire: Entrer: <i>Çartzea</i>
608	<i>Sasquia</i>	Panuer, corbeille, Matt. 15 Voltoire: Panyer: <i>Çasquya</i>
609	<i>Satorra</i>	Taupe Voltoire: Taupe: <i>Satorra</i>
610	<i>Sayetsa, saihetsa</i>	Le costé Voltoire: Costé: <i>Çahetza</i>
611	<i>Seguiença</i> <i>Seguitcea</i>	Coutume, ac<c>outumance Suivre, avoir de coutume Voltoire: Acompagner: <i>Seguitcea</i>
612	<i>Semea</i>	Fils Voltoire: Filz: <i>Semea</i>
613	<i>Sendagailla</i> <i>Sendatcea</i>	Plaisir, chose rejoyissante, bel exploit Guerir Voltoire: Guerir: <i>Çendatzea</i>
614	<i>Senbarra</i>	Mary Voltoire: Mary: <i>Senarra</i>
615	<i>Sentitcea</i>	Sentir Voltoire: Sentir: <i>Sentetzea</i>
616	<i>Serora</i>	Religieuse Voltoire: Religieuse: <i>Serora</i>
617	<i>Serraila, sarraila</i> <i>Serratcea</i>	Serrure Fermer, etaindre Voltoire: Fermer: <i>Sarratzea</i>
618	<i>Servitçaria</i> <i>Servitçatcea</i>	Seviteur Voltoire: Seruiter: <i>Seruytzaria</i> Servir Voltoire: Seruyr: <i>Seruytzatcea</i>

619	<i>Setiatcea</i>	Assieger Voltoire: Assieger: <i>Setiatsea</i>
620	<i>Soçoa</i>	Merle Voltoire: Merle: <i>Soçua</i>
621	<i>Sorguina</i>	Sorcier Voltoire: Sorcier ou sourciere: <i>Sorguyna</i>
622	<i>Sorhayoa</i> <i>Sorhayotasuna</i>	Ladre, lepreux Ladriere, lepre Voltoire: Ladriere: <i>Sorrayataçuna</i> Literatur iturriak: Leizarraga
623	<i>Sorria</i>	Pouil, pediculus Voltoire: Pou: <i>Sorria</i>
624	<i>Sostengatcea</i>	Soutenir, maintenir Voltoire: Appuyer ou soustenir: <i>Soustengatzea</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z., Haranburu, Axular
625	<i>Sua</i> <i>Suburdinac</i> <i>Sucaldea, suguina</i>	Feu Voltoire: Feu: <i>Souba</i> Landiers Voltoire: Landier: <i>Soubourdynya</i> Foyer Voltoire: Foyer: <i>Souqaldea</i>
626	<i>Suerte</i>	Sorte, aventure Voltoire: Fortune: <i>Suerte</i>
627	<i>Suguea</i>	Serpent Voltoire: Serpent: <i>Çuguya</i>
628	<i>Sukarra, helgaitzac</i>	Fievre Voltoire: Fieure: <i>Çukarra</i>
629	<i>Suilla</i>	Seau a eau Voltoire: Capp. II, [158] seau deau: <i>sulla bat our</i> Corpus Arakatzailan dagoen lekukotasun bakarra
630	<i>Taferna</i>	Taverne Voltoire: Cabaret: <i>Taferna</i>
631	<i>Tarritatcea</i>	Fascher, colerer, mettre en mauvaise humeur Voltoire: Irriter, proquer: <i>Taritatzea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z.
632	<i>Tela</i>	Toile de chanvre Voltoire: Toile: <i>Tela</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z.
633	<i>Tentatcea</i>	Tenter, essayer, fascher Voltoire: Tenter: <i>Tentatzea</i>
634	<i>Thua</i> <i>Thu eguitea</i>	Crachat Cracher Voltoire: Cracher: <i>Tubiguytea</i>

635	<i>Tipula</i>	Oignon Voltaire: Oignon: <i>Tipula</i>
636	<i>Tresnac</i>	Robes, habitz Voltaire: Acoustrements: <i>Tresnaq edo vestimenta</i> Literatur iturriak: Etxeberri Z.
637	<i>Truka, trucada</i> <i>Trukatcea</i>	Troc, change Troquer Capp. III, [181]: troquer: <i>truquatu</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberri Z., Axular, Tartas
638	<i>Uda</i>	Esté Voltaire: Estaé: <i>Vda</i>
639	<i>Udarea</i>	Poire Voltaire: poire: <i>Vdarea</i>
640	<i>Ventura</i> <i>Venturaz</i> <i>Venturatcea</i>	Aventure Par aventure, peut estre Voltaire: Dauanture: <i>Venturas</i> Literatur iturriak: Axular, Argainaratz, Tartas Aventurer, hazarder Voltaire: Auenturer: <i>Venturatçea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Axular
641	<i>Vestitcea</i>	Vestir Voltaire: Vestir: <i>Vestitzea</i>
642	<i>Ukatcea</i>	Nier Voltaire: Nyer: <i>Vk[a]tzea</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Haranburu, Axular, Tartas
643	<i>Ulia</i>	Mousche Voltaire: Mouche: <i>Oullya</i>
644	<i>Uncia</i>	Vaisseau, navire Voltaire: Nauyre: <i>Vnzia</i>
645	<i>Uquitcea, hunquitcea 2,</i> <i>ukitcea</i>	Toucher Voltaire; Attoucher: <i>Ouquytsea</i> ; Toucher: <i>Ukitzea</i> Literatur iturriak: Materre, Etxeberri Z., Haranburu, Axular, Harizmendi
646	<i>Ura</i>	Eau Voltaire: Eau: <i>Oura</i>
647	<i>Urdaina</i> <i>Urdaya</i> <i>Urdea</i>	Porcher Lard, <chair de porc> Voltaire: Lard: <i>Ourdaya</i> Literatur iturriak: Axular Porc, <pourceau> Voltaire: Porceau: <i>Ourdea</i>

648	<i>Uria</i>	Pluye Voltoire: Pluye: <i>Ouria</i>
649	<i>Urratsa, oinhatsa</i>	Pas Voltoire: Pas: <i>Vrratza</i> Ondorengo erabiltzaileak: Etxeberri Z., Haranburu Harizmendi, Axular, Argainaratz
650	<i>Urrea</i> <i>Urreztatcea</i>	Or, 2 une piece de six liards Voltoire: Or: <i>Vrrea</i> Dorer Voltoire: Dorer: <i>Vrrestatzea</i>
651	<i>Urriquitcea</i>	Se repentir Voltoire: Repentir: <i>Vriquitzea</i>
652	<i>Urtharilla</i>	Janvier: enero Voltoire: Ianuyer: <i>Vrtarilla</i>
653	<i>Usaina</i>	Odeur, senteur Voltoire: Odeur: <i>Ouçagña</i>
654	<i>Usança, obitza</i> <i>Usatcea</i>	Coutume, usage Voltoire: Coustumance: <i>Vzançaac</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Etxeberri Z., Axular, Harizmendi Accoutumer Voltoire: Accoustumer: <i>Vzatça</i> Literatur iturriak: Leizarraga, Beriain, Etxeberri Z., Haranburu, Axular, Argainaratz, Tartas
655	<i>Ussoa, ursoa 2</i> <i>Uso tortoilla</i>	Pigeon, palomme Voltoire: Palome: <i>Hussua</i> Tourterele, ursapala Voltoire: Tourterelle: <i>Oussoturtulla</i>
656	<i>Ustaia</i>	Cercle Voltoire: Cercle: <i>Hostaya</i>
657	<i>Ustea, utsitea Liz.</i>	Laisser Voltoire: Laisser: <i>Vtzte</i>